Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. lapkričio 15 d.*

„Valstybės pagalba – Pajėgumų pirkimas Jungtinėje Karalystėje – Pagalbos schema – SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalys – Abejonių sąvoka, kaip ji suprantama pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 ar 4 dalis – 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės – Sprendimas nepateikti prieštaravimų – Formalios tyrimo procedūros nepradėjimas – Suinteresuotųjų šalių procesinės teisės“

Byloje T-793/14

Tempus Energy Ltd, įsteigta Vusteryje (Jungtinė Karalystė),

Tempus Energy Technology Ltd, įsteigta Čeltname (Jungtinė Karalystė),

iš pradžių atstovaujamos advokatų J. Derenne, J. Blockx, C. Ziegler ir M. Kinsella, vėliau – J. Derenne, J. Blockx ir C. Ziegler ir galiausiai – J. Derenne ir C. Ziegler,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą É. Gippini Fournier, R. Sauer, K. Herrmann ir P. Němečková,

atsakovę,

palaikomą

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos iš pradžių C. Brodie ir L. Christie, padedamų QC G. Facenna, vėliau – S. Simmons, M. Holt, C. Brodie ir S. Brandon, padedamų QC G. Facenna, vėliau – M. Holt, C. Brodie, S. Brandon ir D. Robertson, padedamų QC G. Facenna ir galiausiai – S. Brandon,

įstojusios į bylą šalies,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti 2014 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą C(2014) 5083 *final* nepateikti prieštaravimų dėl pagalbos schemos, susijusios su pajėgumų pirkimu Jungtinėje Karalystėje, nes minėta schema yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą (valstybės pagalba 2014/N-2) (OL C 348, 2014, p. 5),

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas S. Frimodt Nielsen, teisėjai V. Kreuschitz, I. S. Forrester, N. Półtorak (pranešėja) ir E. Perillo,

* Proceso kalba: anglų.

posėdžio sekretorius P. Cullen, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. liepos 11 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

I. Ginčo aplinkybės

A. Ieškovės ir ginčo dalykas

1 Ieškovės *Tempus Energy Ltd* (anksčiau buvusi *Alectrona Grid Services Ltd*) ir *Tempus Energy Technology Ltd* (toliau kartu – *Tempus*) paprastiems ir verslo klientams parduoda elektros energijos suvartojimo valdymo technologiją, dar vadinamą „poreikio valdymas“, ir turi elektros energijos tiekėjo Jungtinėje Karalystėje licenciją.

2 *Tempus* pasiūlymo klientams paskirtis – sumažinti išlaidas elektros energijos pasiūlos grandinėje kombinuojant poreikio valdymo technologiją su elektros energijos tiekėjo siūlomomis paslaugomis. *Tempus* parduoda elektros energiją ir padeda savo klientams jų elektros energijos suvartojimą, kuriam netaikomi laiko apribojimai, deklaruoti laikotarpiais, kada kainos yra mažiausios, t. y. kai paklausa yra nedidelė arba kai iš atsinaujinančių energijos šaltinių pagamintos elektros energijos yra daug ir ji ne tokia brangi.

3 Iš bylos medžiagos matyti, kad tradiciškai poreikio valdymo operatoriai sudaro sutartis su elektros vartotojais, kurie paprastai yra pramonės ir komerciniai klientai arba mažos ir vidutinės įmonės, o šiose sutartyse būna numatyta, kad klientas sutinka būti lankstus vartojant elektros energiją konkrečiu laikotarpiu. Poreikio valdymo operatorius apskaičiuoja visus konkrečiu metu pas visus lanksčius klientus esančius pajėgumus, tuomet šiuos pajėgumus gali pasiūlyti elektros energijos tinklo operatoriui (šiuo atveju *National Grid*), pervesdamas pinigus lankstiems klientams ir pasilikdamas sau pelno maržą.

4 Savo ieškiniu *Tempus* prašo panaikinti 2014 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą C(2014) 5083 *final* nepateikti prieštaravimų dėl pagalbos schemos, susijusios su pajėgumų pirkimu Jungtinėje Karalystėje, nes minėta schema yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą (valstybės pagalba 2014/N-2) (OL C 348, 2014, p. 5, toliau – ginčijamas sprendimas).

B. Ginčijama priemonė

5 Ginčijamame sprendime nurodyta schema (toliau – ginčijama priemonė) Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė sukūrė pajėgumų pirkimo sistemą, pagrįstą centralizuotais aukcionais dėl reikiamų pajėgumų tiekimo, užtikrinant pajėgumų pakankamumą. Tai pagalbos schema, pagal kurią elektros energijos tiekėjams atlyginama už jų įsipareigojimą tiekti elektros energiją arba sumažinti ar atidėti elektros energijos vartojimą, kai tinklas labai apkrautas (ginčijamo sprendimo 4 konstatuojamoji dalis).

6 Ginčijamos priemonės teisinis pagrindas yra *UK Energy Act 2013* (2013 m. Jungtinės Karalystės energijos įstatymas) ir jo pagrindu priimti poįstatyminiai aktai, konkrečiai *Electricity Capacity Regulations 2014* (2014 m. elektros energijos pajėgumų reglamentas) ir *Capacity Market Rules 2014* (2014 m. pajėgumų pirkimo taisyklės).

7 Pajėgumų pirkimas veikia taip: reikalingas pajėgumų kiekis nustatomas centralizuotai, o organizuojant aukcionus nustatoma tinkama šio kiekio kaina, nes visi galintys tiekti elektros energiją tiekėjai aukcione konkuruoja tarpusavyje (ginčijamo sprendimo 145 konstatuojamoji dalis). Reikalingą pajėgumų kiekį nustato Jungtinės Karalystės vyriausybė, atsižvelgdama į elektros energijos tinklo operatoriaus *National Grid* rekomendacijas (ginčijamo sprendimo 11 konstatuojamoji dalis).

8 Dėl aukcionų ginčijamoje priemonėje numatyta: kiekvienais metais per pagrindinius aukcionus reikalingas kiekis tiekti įsigyjamas po ketverių metų (toliau – aukcionai T-4); pavyzdžiui, kiekis, kuris per aukcionus buvo įsigytas 2014 m., bus tiekiamas 2018–2019 m. – tiekimo laikotarpis bus nuo 2018 m. spalio 1 d. iki 2019 m. rugsėjo 30 d. (ginčijamo sprendimo 43 konstatuojamoji dalis). Kiti aukcionai vyksta vienus metus prieš tuos metus, kada turi būti tiekiamas pagrindiniuose aukcionuose įsigytas kiekis (toliau – aukcionas T-1).

9 Tam tikras kiekis nuolat atskiriamas nuo aukcionų T-4, „rezervuojant“ jį aukcionams T-1, įvertinus „rentabilų“ poreikio valdymo kiekį, kuris galėtų būti pateiktas aukcionuose T-1 ir būtų viešas, kai paskelbiama paklausos kreivė aukcionams T-4 (ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamoji dalis). Jei poreikis tarp aukcionų T-4 ir aukcionų T-1 krenta, sumažinamas ir aukcionams T-1 pateikiamas pajėgumų kiekis. Vis dėlto ginčijamame sprendime pažymima: kadangi aukcionai T-1 suteikia poreikio valdymo operatoriams geresnę prieigą prie rinkos, Jungtinės Karalystės vyriausybė įsipareigoja pateikti aukcionuose T-1 mažiausiai 50 % prieš ketverius metus „rezervuotų“ pajėgumų. Ginčijamame sprendime nurodoma, kad paliekama tam tikra laisvė panaikinti šį įsipareigojimą, jei poreikio valdymas ilguoju laikotarpiu pasirodytų nerentabilus arba poreikio valdymo sektorius būtų pripažintas kaip pakankamai brandus (ginčijamo sprendimo 46 konstatuojamoji dalis). Aukcionai T-4 ir T-1 sudaro ilgalaikę schemą.

10 Ilgalaikiuose aukcionuose gali dalyvauti esami ir nauji gamintojai, poreikio valdymo operatoriai ir saugyklų operatoriai, išskyrus laikinai negalinčius dalyvauti jungiamuosius tinklus ir užsienio energijos pajėgumų tiekėjus (ginčijamo sprendimo 4 ir 149 konstatuojamosios dalys).

11 Be ilgalaikės schemos, yra ir pereinamojo laikotarpio schema. Iki 2018/2019 m. tiekimo laikotarpio yra numatyti „pereinamojo laikotarpio“ aukcionai, kuriuose iš esmės gali dalyvauti poreikio valdymo operatoriai. Pirmieji pereinamojo laikotarpio aukcionai buvo numatyti 2015 m. (tiekimo laikotarpiui nuo 2016 m. spalio mėn. iki 2017 m. rugsėjo mėn.); antrieji pereinamojo laikotarpio aukcionai buvo numatytai 2016 m. (tiekimo laikotarpiui nuo 2017 m. spalio mėn. iki 2018 m. rugsėjo mėn.) (ginčijamo sprendimo 51 konstatuojamoji dalis).

12 Gamybos ir poreikio valdymo ištekliai, dėl kurių organizuojamas pirkimas, vadinami „Capacity Market Units“ (pajėgumų pirkimo vienetai, toliau – CMU). Gamybos CMU gali dalyvauti individualiai, kaip CMU, arba kolektyviai, susijungę su kitais, tam tikras sąlygas atitinkančiais gamybos vienetais. Viena iš šių sąlygų – visų vienetų bendri pajėgumai turi būti nuo 2 megavatų (MW) iki 50 MW (ginčijamo sprendimo 16 konstatuojamoji dalis).

13 Poreikio valdymo CMU apibrėžiami atsižvelgiant į įsipareigojimą sumažinti paklausą. Toks įsipareigojimas iš poreikio valdymo operatoriaus reikalauja, kad jis padėtų savo klientui sumažinti elektros importą (matuojant skaitikliu, teikiančiu pusvalandinius elektros energijos suvartojimo parodymus) ar eksportuoti vietoje esančiuose gamybos vienetuose gaminamą elektros energiją. Visi poreikio valdymo CMU vienetai turi būti prijungti prie pusvalandinius parodymus teikiančio skaitiklio, o tiekėjo bendri poreikio valdymo pajėgumai turi būti nuo 2 MW iki 50 MW (ginčijamo sprendimo 17 konstatuojamoji dalis).

14 Tinkami pajėgumai turi patekti į išankstinės atrankos procedūrą, kurioje, be to, kad užvedama bazinė administracinė byla, taikomi ir specialūs reikalavimai, atsižvelgiant į tai, ar galimas dalyvis yra esamas arba galimas operatorius (ginčijamo sprendimo 26 konstatuojamoji dalis). Be to, naujiems gamybos pajėgumams ir nepatvirtintiems poreikio valdymo pajėgumams (kitaip, nei patvirtintiems poreikio

valdymo pajėgumams, kai tiekėjo deklaruoti pajėgumai patvirtinti atlikus testą) taikomas 5 000 svarų sterlingų (GBP) (apie 5 650 eurų) už MW užstatas aukcionuose T-4 ir T-1 ir 500 GBP (apie 565 eurų) už MW užstatas pereinamojo laikotarpio aukcionuose.

15 Elektros energijos tinklo operatorius *National Grid* organizuoja aukcionus, kad įsigytų reikalingą pajėgumų kiekį, užtikrinantį elektros energijos pajėgumų pakankamumą.

16 Visi aukcionai yra „iš viršaus į apačią“, taikant diskriminacinį kainų mechanizmą, kai visiems aukcioną laimėjusiems dalyviams mokama pagal paskutinį kainos pasiūlymą, kuriam buvo pritarta. Aukciono pradžioje paskelbiama didelė kaina; tuomet dalyviai pateikia savo pasiūlymus, nurodydami pajėgumų kiekį, kurį galėtų tiekti šia kaina. Ši procedūra kartojama kelis kartus, laikantis iš anksto nustatyto grafiko, kol nustatoma mažiausia kaina, kai paklausa atitinka pasiūlą, t. y. galutinė kaina. Visiems atrinktiems subjektams mokama ta pati galutinė kaina („pay-as-clear model“) (ginčijamo sprendimo 49 konstatuojamoji dalis).

17 Taigi, su atrinktais pajėgumų tiekėjais sudaroma sutartis dėl pajėgumų galutine kaina. Sutarties dėl pajėgumų, kuriuos įsipareigoja tiekti dalyviai, trukmė skiriasi. Daugumos esamų pajėgumų tiekėjų sutartys galioja vienus metus. Pajėgumų tiekėjai, kurių įrangos išlaidos yra didesnės nei 125 GBP (maždaug 141 euras) už kilovatą (kW) (renovuotinos elektrinės), gali sudaryti sutartis, kurių maksimali galiojimo trukmė treji metai. Pajėgumų tiekėjai, kurių įrangos išlaidos didesnės nei 250 GBP (maždaug 282 eurai) už kW (naujos elektrinės), gali sudaryti sutartis, kurių maksimali galiojimo trukmė penkiolika metų (ginčijamo sprendimo 57 konstatuojamoji dalis). Ilgesnės nei vienų metų sutartys sudaromos tik po aukcionų T-4. Kiekvienu atveju sutarties dėl pajėgumų sąlygos, įskaitant pajėgumų kainą, taikomos visą sutarties galiojimo laikotarpį.

18 Atrinkti subjektai visą sutarties galiojimo laikotarpį reguliariai gauną finansinį atlygį. Už tai jie įsipareigoja suteikti pajėgumų tinklą didelės apkrovos laikotarpiu. Atrinktiems subjektams, kurie nesuteikia elektros energijos kiekio pagal sutartyje numatytus įsipareigojimus, numatytos baudos (ginčijamo sprendimo 4 konstatuojamoji dalis). Be to, pajėgumų pirkimui taikoma peržiūros procedūra (ginčijamo sprendimo 6 konstatuojamoji dalis).

19 Išlaidas už pajėgumus atlygina visi patvirtinti elektros energijos tiekėjai (toliau – išlaidų atlyginimo metodas). Elektros energijos tiekėjui taikytinas įmokos dydis nustatomas atsižvelgiant rinkos dalį ir apskaičiuojamas atsižvelgiant į paklausą nuo lapkričio mėn. iki vasario mėn. darbo dienomis nuo 16 val. iki 19 val., taip skatinant mažinti jų kliento elektros energijos poreikį tais laikotarpiais, kai jis paprastai yra didžiausias. Pagal ginčijamą sprendimą tai turėtų sumažinti reikiamą pajėgumų kiekį ir kartu – pajėgumų pirkimo išlaidas (ginčijamo sprendimo 69 konstatuojamoji dalis).

20 Pajėgumų tiekėjams bendros pervestinos pajamos buvo modeliuojamos ir turėtų būti nuo 0,9 mlrd. iki 2,6 mlrd. GBP (maždaug 1,02–2,94 mlrd. eurų) per metus, t. y. 8,1–23,4 mlrd. GBP (maždaug 9,14–26,4 mlrd. eurų) 2018–2024 m. (ši suma priklauso nuo „naujai sukurtų pajėgumų“ reikiamo lygio) (ginčijamo sprendimo 7 konstatuojamoji dalis).

C. Dėl reikšmingų gairių nuostatų

21 Reikia priminti, kad konkrečioje valstybės pagalbos srityje Komisija gali nusistatyti gaires, kuriomis vadovausis naudodamasi savo diskrecija, ir ji turi laikytis šių gairių tiek, kiek jos neprieštarauja Sutarties normoms (žr. 2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-382/99, EU:C:2002:363, 24 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

22 Be to, savo raštu atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus ir vėliau per posėdį *Tempus* aiškiai patvirtino ginčijanti ne patį pajėgumų pirkimą, o tik, pirma, Jungtinės Karalystės pateiktos informacijos dėl poreikio valdymo poveikio vertinimą ir, antra, būdus, kaip poreikio valdymo operatoriai gali dalyvauti pajėgumų pirkime.

23 Atsižvelgiant į situaciją, kai galima taikyti principą dėl pagalbos pajėgumų pakankamumui užtikrinti (žr. šio sprendimo 22 punktą), iš įvairių 2014 m. balandžio 9 d. Komisijos 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių (OL C 200, 2014, p. 1, toliau – gairės), kurios įsigaliojo 2014 m. liepos 1 d., nuostatų nagrinėjamai bylai reikšmingos toliau nurodomos nuostatos.

24 Pirma, gairių 3.9.2 punkte „Valstybės intervencijos poreikis“ esančios 224 dalies b papunktyje numatyta, kad vertindama atitinkamos valstybės narės pateiktą informaciją Komisija, be kita ko, atsižvelgia į „vartotojų dalyvavimo poveikio vertinimą, įskaitant priemonių, skatinančių poreikio valdymą, aprašą“.

25 Antra, gairių 3.9.3 punkte „Pagalbos tinkamumas“ esančioje 226 dalyje nurodyta:

„Priemonės turėtų būti atviros ir jomis turėtų būti tinkamai skatinami tiek esami, tiek būsimi gamintojai ir operatoriai, taip pat operatoriai, naudojantys pakaitines technologijas, pavyzdžiui, poreikio valdymo ar saugyklų priemones. Todėl pagalba turėtų būti teikiama taikant tokį mechanizmą, kuris, atsižvelgiant į laikotarpį, per kurį skirtingas technologijas naudojantys nauji gamintojai gali įvykdyti naujas investicijas, leistų nustatyti skirtingus įgyvendinimo terminus. Priemonės taip pat turėtų būti nustatomos atsižvelgiant į tai, ar jungties pajėgumu būtų galima pašalinti galimas elektros energijos gamybos pakankamumo problemas“.

26 Trečia, gairių 3.9.5 punkte „Pagalbos proporcingumas“ esančioje 229 dalyje pažymima, kad „įprastomis aplinkybėmis grąžos norma bus laikoma pagrįsta tuo atveju, kai rengiamas konkurencinis konkursas, pagrįstas aiškiais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais veiksmingai siekiama nustatyto tikslo“.

27 Ketvirta, gairių 3.9.6 punkte „Netinkamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas“ esančios 232 dalies a papunktyje nurodyta, kad „priemonės turėtų būti parengtos taip, kad visi gamybos pajėgumai, galintys padėti veiksmingai išspręsti gamybos pajėgumų nepakankamumo problemą, dalyvautų minėtose priemonėse, visų pirma siekiant, kad dalyvautų įvairias technologijas naudojantys gamintojai ir lygiavertės techninės kokybės sprendimus, kaip antai poreikio valdymą, jungiamuosius tinklus ir saugyklų sprendimus siūlantys operatoriai“. Šioje nuostatoje taip pat pažymima, kad šių įvairių subjektų dalyvavimas „gali būti apribojimas tik remiantis nepakankama technine kokybe, būtina norint išspręsti elektros energijos gamybos pakankamumo problemą“.

D. Dėl ginčijamo sprendimo

28 Ginčijamame sprendime Komisija, remdamasi SESV 107 straipsnio 1 dalimi, nusprendė, kad nagrinėjama pagalba yra valstybės pagalba (ginčijamo sprendimo 109–115 konstatuojamosios dalys).

29 Dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka Komisija nurodė savo vertinimą grindusi gairių 3.9 punkte nustatytomis specialiomis sąlygomis dėl pajėgumų pakankamumo.

30 Ginčijamo sprendimo 3.3.1 punkte „Bendros svarbos tikslas ir pagalbos reikalingumas“ Komisija nurodė:

„(118) Komisija mano, kad priemonė prisideda prie bendros svarbos tikslo įgyvendinimo ir yra reikalinga pagal <…> gairių 3.9.1 ir 3.9.2 punktus.

(119) Pirma, Jungtinė Karalystė patvirtino pakankamumo problemos nustatymo metodologiją. Jungtinės Karalystės atlikti modeliavimo darbai rodo, kad „enduring reliability adequacy standard“ (rodiklis, pasirinktas įvertinti gamybos pajėgumų pakankamumą) galėjo pasiekti kritinį lygį nuo 2018-2019 m. Rezultatai iš esmės sutampa su tais, kuriuos savo paskutinėje ataskaitoje paskelbė ENTSO-E (*European Network of Transmission System Operators for Electricity*, Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas) <…>

(120) *National Grid* ataskaitą dėl pajėgumų vertino nepriklausomi techniniai ekspertai (toliau – PTE), kuriuos paskyrė *Department of Energy and Climate Change* (Jungtinės Karalystės energetikos ir klimato kaitos ministerija). 2014 m. birželio 30 d. Energetikos ir klimato kaitos ministerija paskelbė PTE ataskaitą, kiek ji susijusi su *National Grid* rekomendacijų dėl pirmiesiems aukcionams reikiamų pajėgumų kiekio analize. PTE konstatavo, kad *National Grid* iš principo pateikė tinkamą bendros situacijos apibūdinimą ir metodologiją ir kad *National Grid* atsižvelgė į tai patvirtinančius įrodymus ir į suinteresuotų asmenų nuomones. Vis dėlto PTE sutarė, kad *National Grid* požiūris yra per daug konservatyvus kalbant apie tam tikras esmines prielaidas, pavyzdžiui kalbant apie jungiamuosius tinklus pervertintas reikiamas pajėgumų kiekis. PTE taip pat pažymėjo, jog būtų pakakę mažiau konservatyvių prielaidų, kad nereikėtų kurti naujų gamybos pajėgumų.

(121) Jungtinės Karalystės valdžios institucijos paaiškino, jog jos atsižvelgė į *National Grid* rekomendacijas ir PTE ataskaitą, o taip pat atidžiai išnagrinėjo šių analizių skirtumus. <…> Atsižvelgdama į pateiktus įrodymus Jungtinės Karalystės vyriausybė nusprendė laikytis *National Grid* kaip *system operator* rekomendacijų.

(122) Dėl poreikio valdymo dalyvavimo Jungtinė Karalystė nurodė, kad pirmieji aukcionai 2014 m. suteiks esminės informacijos apie poreikio valdymą ir jo potencialą. Atsakydamas į PTE ataskaitą *National Grid* pasiūlė bendrą su *Energy Networks Association* (Energijos tinklų asociacija) (įskaitant *Distribution Network Operators*) (perdavimo tinklų operatoriai) projektą, siekiant suprasti esamą pajėgumą ir potencialų pajėgumą, kurį galėtų suteikti poreikio valdymas. Be to, Jungtinė Karalystė parengė nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio aukcionų, kad paskatintų poreikio valdymo plėtrą 2015–2016 m., ir 20 mln. GBP bandomąjį projektą energijos poreikio mažinimo srityje (*Electricity Demand Reduction pilot*). Galiausiai Jungtinė Karalystė paaiškino, jog išnagrinės pirmųjų aukcionų duomenis ir užtikrins, kad paklausos kreivės būtų tinkamai suderintos, ir į tai bus atsižvelgta *Future Energy Scenario de National Grid* procedūroje rengiant ataskaitas dėl elektros energijos pajėgumų, skirtas būsimiems aukcionams.

<…>

(124) Komisija įvertino Jungtinės Karalystės atsakymų į PTE ataskaitą iniciatyvas ir nurodė, kad tam tikri PTE nuogąstavimai buvo rimti, ypač kalbant apie per daug atsargius vertinimus, kad jungiamieji tinklai neturės jokios reikšmės tinklo didelės apkrovos laikotarpiais. <…>

(125) Komisija mano, kad [Jungtinės Karalystės prisiimti įsipareigojimai] yra pakankami reaguojant į buvusius nuogąstavimus dėl metodologijos, kalbant apie jungiamųjų tinklų įtaką ir jos įvertinimą.

<…>

(128) Ketvirta, priemone, apie kurią buvo pranešta, gali būti skatinama gamyba iš iškastinio kuro. Vis dėlto, kaip nurodyta 88–94 konstatuojamosiose dalyse, Jungtinė Karalystė numato įgyvendinti arba įgyvendina papildomas priemones, kad išspręstų nustatytas rinkos nepakankamumo problemas. Šios priemonės skirtos skatinti poreikio valdymą, performuoti „cash-out arrangements“ ir kaip įmanoma labiau skatinti jungiamuosius tinklus. Komisija mano, kad šios

alternatyvios priemonės turėtų leisti sumažinti priemonėje, apie kurią pranešta, nurodytų pajėgumų kiekį. Be to, Komisija pažymi, kad Jungtinė Karalystė siūlo *ad hoc* priemones, skatinančias mažo anglies dioksido kiekio elektros energijos gamybą (pvz., „Contracts for Differences“), ir nustatė griežtas išmetamų teršalų normas. Todėl Komisija mano, kad Jungtinė Karalystė pakankamai išnagrinėjo būdus, galinčius sušvelninti neigiamą priemonės, apie kurią pranešta, poveikį tikslui laipsniškai atsisakyti žalą aplinkai darančių subsidijų. Be to, Komisija pažymi, kad metiniame gamybos pajėgumų pakankamumo vertinime atsižvelgiama į gamybos apimtį, o jungiamųjų ryšių indėlis atviras visiems pajėgumų tiekėjams, įskaitant poreikio valdymo operatorius.

(129) Dėl poreikio valdymo operatorių rašto Komisija pritaria Jungtinei Karalystei, kad 15 metų pajėgumų sutartys su naujomis elektrinėmis gali būti pagrįstos, o jau esamos elektrinės ir poreikio valdymo operatoriai, atsižvelgiant į jų nedidelį kapitalo poreikį (rodantį mažą finansavimo poreikį), neturėtų didelės naudos iš ilgalaikių sutarčių <…>. Todėl Komisija nemano, kad trumpesnės sutartys aiškiai diskriminuoja esamas elektrines ir poreikio valdymo operatorius, palyginti su naujomis elektrinėmis. Technologiniu požiūriu priemonė yra neutrali, taigi nesustiprina iškastinį kurą naudojančių gamintojų pozicijos. Komisija taip pat pažymi, kad išlaidų atlyginimo metodas skatina mažinti paklausą piko metu, o elektros gamintojai gali jį numatyti.“

31 Ginčijamo sprendimo 3.3.2 punkte „Pagalbos tinkamumas“ Komisija nurodo:

„(130) Komisija mano, kad priemonė yra tinkama, kaip to reikalaujama pagal gairių 3.9.3 punktą. <…>

(131) Pirma, pagalba išsprendžia nustatytas rinkos nepakankamumo problemas, kaip antai nurodytos lentelėje Nr. 1. Be to, priemonė skirta skatinti ir papildyti pasikeitimus rinkoje prisiderinant prie energijos vidaus rinkos ir Europos Sąjungos energetikos politikos: t. y. plėtoti poreikio valdymą, didinti konkurenciją ir investicijas į jungiamųjų tinklų pajėgumus. <…>

– Pajėgumų pirkimas padės plėtoti poreikio valdymą. Poreikio valdymo resursai galės gauti mokėjimus už pajėgumus ir bus specialių priemonių, padėsiančių šios pramonės, kuri dar tik kuriasi, pajėgumams. Pajėgumų pirkimas skatins likvidumą ir konkurenciją (tiek pajėgumų rinkoje, tiek elektros energijos rinkoje).

<…>

(134) Trečia, priemonė atvira esamiems ir naujiems gamintojams, saugyklų operatoriams ir poreikio valdymo operatoriams. Aukcionų procedūra buvo sugalvota taip, kad būtų įvertinti skirtingi terminai, reikalingi pateikti pajėgumus. Pajėgumų tiekėjai gali pateikti pasiūlymus vienerių arba ketverių metų laikotarpiams, o tai turėtų atitikti naujų elektrinių poreikius ir jau esamų elektrinių atnaujinimo poreikius.

<…>

(140) Dėl poreikio valdymo operatorių pateikto rašto Komisija pažymi, kad poreikio valdymo operatoriaus, su kuriuo sudaryta sutartis dėl pajėgumų pagal ilgalaikę schemą, pašalinimu iš pereinamojo laikotarpio aukcionų iš esmės siekiama skatinti poreikio valdymo sektoriaus plėtrą. Be to, atsižvelgdama į priemone siekiamą tikslą, Komisija mano, jog papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą dėl poreikio valdymo nebuvimas yra pagrįstas.“

32 Ginčijamo sprendimo 3.3.5 punkte „Neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai sumažinimas“ Komisija pažymi:

« (149) Priemonė taikoma visiems esamiems ir naujiems gamintojams, poreikio valdymo operatoriams ir saugyklų operatoriams, jei jie atitinka 15–18 konstatuojamosiose dalyse nurodytas sąlygas.“

II. Procesas ir šalių reikalavimai

33 2014 m. gruodžio 4 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį *Tempus* ieškinį.

34 2015 m. balandžio 15 d. pateiktu aktu Jungtinė Karalystė pateikė prašymą leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. 2015 m. birželio 30 d. nutartimi Bendrojo Teismo aštuntosios kolegijos pirmininkas patenkino šį prašymą leisti įstoti į bylą. Jungtinė Karalystė pateikė savo paaiškinimą, o per nustatytą terminą pagrindinės šalys dėl jo pateikė pastabas.

35 Kadangi Bendrojo Teismo sudėtis buvo pakeista, 2016 m. balandžio 27 d. byla paskirta naujam teisėjui pranešėjui.

36 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į trečiąją kolegiją, todėl byla paskirta šiai kolegijai.

37 Taikydamas proceso organizavimo priemonę 2016 m. gruodžio 20 d. Bendrasis Teismas paprašė Komisijos pateikti Jungtinės Karalystės pranešimą apie nagrinėjamą priemonę.

38 Aktu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2017 m. vasario 13 d.) Komisija pateikė Bendrajam Teismui Jungtinės Karalystės pranešimo nekonfidencialią versiją. Ji nurodė, kad aptariamas pranešimas yra pagal SESV 339 straipsnį saugomas konfidencialus dokumentas, kuris negali būti perduotas *Tempus*. Ji nurodė negalinti pateikti šio dokumento Bendrajam Teismui vykdant proceso organizavimo priemonę pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 90 straipsnį. Taip pat pabrėžė, kad jei Bendrasis Teismas ją būtų įpareigojęs pateikti šį dokumentą pagal Procedūros reglamento 91 straipsnį, ji būtų nedelsdama įvykdžiusi tokią tyrimo priemonę.

39 2017 m. kovo 9 d. Nutartimi dėl tyrimo priemonės, susijusios su dokumentų pateikimu, Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 91 straipsnio b punktu, 92 straipsnio 1 dalimi ir 103 straipsnio 1 dalimi, įpareigojo Komisiją pateikti Jungtinės Karalystės jai pateiktą pranešimą apie nagrinėjamą priemonę. Komisija šį prašymą įvykdė 2017 m. kovo 16 d.

40 Taikydamas proceso organizavimo priemonę 2017 m. balandžio 3 d. Bendrasis Teismas Komisijai ir Jungtinei Karalystei pranešė apie savo ketinimą prie bylos pridėti kelias pranešimo ištraukas. Bendrasis Teismas pasiūlė pateikti pastabas dėl minėtų ištraukų atskleidimo. Jungtinė Karalystė ir Komisija dėl šių ištraukų atskleidimo pateikė pastabas atitinkamai 2017 m. balandžio 19 d. ir 2017 m. balandžio 24 d.

41 2017 m. gegužės 5 d. tam tikros pranešimo ištraukos, kuriuos buvo pripažintos reikšmingomis ir nekonfidencialiomis, buvo pridėtos prie bylos medžiagos ir perduotos *Tempus* (toliau – pranešimas).

42 Taikydamas proceso organizavimo priemonę 2017 m. gegužės 5 d. Bendrasis Teismas paprašė visų šalių atsakyti į kelis klausimus. Iš esmės Bendrasis Teismas klausė šalių dėl gairių tam tikrų punktų ir tam tikrų jose esančių sąvokų. Šalių, be kita ko, buvo klausiama dėl informacijos, kurią jos turėjo priimant ginčijamą sprendimą, apie poreikio valdymo plėtrą ir galimą technologinę raidą, kalbant apie Jungtinės Karalystės elektros tiekimo saugumą. Be to, Komisijos buvo paprašyta patikslinti savo poziciją dėl tam tikrų tvirtinimų, išdėstytų ginčijamame sprendime, ir dėl informacijos, kurią ji turėjo, vertindama nagrinėjamą priemonę. Be to, Bendrasis Teismas paprašė *Tempus* pakomentuoti Komisijos triplike pateiktus tvirtinimus dėl išlaidų atlyginimo metodo. Komisijos taip pat buvo paprašyta pateikti

įrodymų, kuriais ji grindė savo vertinimą dėl poreikio valdymo operatorių finansinių poreikių, o *Tempus* buvo paprašyta nurodyti, kokie šių finansinių poreikių įrodymai buvo pateikti Jungtinei Karalystei ir Komisijai.

43 2017 m. gegužės 22 d. šalys patenkino šiuos prašymus.

44 Aktais (juos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2017 m. gegužės 17 d. ir birželio 9 d.) *Tempus* pateikė pastabas dėl teismo posėdžio pranešimo.

45 2017 m. birželio 29 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu aktu *Tempus*, remdamasi šalių procesiniu lygiateisiškumu, paprašė Bendrojo Teismo, kad jis iš naujo peržiūrėtų pranešimo B priedą, kuriuo Komisija ir Jungtinė Karalystė rėmėsi atsakydamos į 2017 m. gegužės 5 d. proceso organizavimo priemonę, ir įvertintų, ar kitos šio priedo dalys, kurios dar nebuvo atskleistos, neturėtų būti jai atskleistos.

46 2017 m. liepos 3 d. Nutartimi dėl tyrimo priemonės, susijusios su dokumentų pateikimu, Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 91 straipsnio b punktu, 92 straipsnio 1 dalimi ir 103 straipsnio 1 dalimi, įpareigojo Komisiją pateikti minėtą pranešimo B priedą. Komisija šį prašymą įvykdė 2017 m. liepos 4 d. 2017 m. liepos 6 d. šis priedas Bendrojo Teismo buvo pripažintas reikšmingu ir nekonfidencialiu ir pridėtas prie bylos, taip pat nusiųstas *Tempus*.

47 *Tempus* Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

48 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį kaip nepriimtiną arba bent jau kaip nepagrįstą,

– Priteisti iš *Tempus* bylinėjimosi išlaidas.

49 Jungtinės Karalystė palaiko Komisijos reikalavimus ir prašo atmesti ieškinį.

III. Dėl teisės

A. Dėl priimtinumo

50 Komisija atsiliepime į ieškinį primena, jog tam, kad ieškinys būtų priimtinas, jis turi būti skirtas užtikrinti suinteresuotojo asmens procesinėms teisėms, išplaukiančioms iš SESV 108 straipsnio 2 dalies ir 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 6 straipsnio 1 dalies. Taigi neturėtų būti atsižvelgta į *Tempus* grindžiant pirmąjį pagrindą nurodytus argumentus, nes jais iš esmės siekiama įrodyti, kad Komisija neišsklaidė abejonių, su kuriomis ji susidūrė atlikusi pirminį patikrinimą, todėl tai turėjo įtakos *Tempus* procesinėms teisėms.

51 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Komisija savo argumentu ginčija ne viso ieškinio, o tik jo dalies, nesusijusios su *Tempus* procesinių teisių apsauga, priimtinumą. Be to, per posėdį Komisija pripažino, kad šalys sutaria, jog *Tempus* ieškinys, kiek jis susijęs su jos procesinių teisių apsauga, yra priimtinas. Taip pat reikia pažymėti, kad Komisija nepatikslino argumentų, į kuriuos, kaip ji mano, nereikėtų atsižvelgti, nes jie nesusiję su *Tempus* procesinėmis teisėmis.

52 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisijos argumentai dėl pirmojo pagrindo priimtinumo yra nepagrįsti.

B. Dėl esmės

53 Kaip suinteresuotoji šalis ir norėdama, kad būtų užtikrintos jos procesinės teisės, išplaukiančios iš SESV 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalies, *Tempus*, grįsdama savo ieškinį, nurodo du pagrindus, susijusius su, pirma, SESV 108 straipsnio 2 dalies ir įvairių kitų teisės normų pažeidimu ir, antra, nepakankamu motyvavimu.

1. Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo SESV 108 straipsnio 2 dalies pažeidimu, nediskriminavimo, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų pažeidimu, taip pat klaidingu faktinių aplinkybių vertinimu

a) Pirminės pastabos

54 Kaip nurodo pranešime Jungtinė Karalystė ir ginčijamame sprendime Komisija, šioje valstybėje narėje esamos elektros energijos greitu metu gali neužtekti piko laikotarpiais. Seniausios elektrinės netrukus turi būti uždarytos, o elektros energijos rinka gali nepakankamai skatinti gamintojus kurti naujus gamybos pajėgumus, kad kompensuotų minėtus uždarymus. Elektros energijos rinka taip pat gali nepakankamai skatinti vartotojus mažinti savo poreikius reaguojant į šią situaciją. Kad užtikrintų elektros tiekimo saugumą, Jungtinė Karalystė nusprendė, kad reikia pirkti pajėgumus.

55 Pagrindinis šio pajėgumų pirkimo tikslas buvo pajėgumų tiekėjus, t. y. iš principo elektros energijos gamintojus (elektrinės, įskaitant iškastinį kurą naudojančios elektrinės) ir poreikio valdymo operatorius, kurie siūlo atidėti ar sumažinti vartojimą, paskatinti atsižvelgti į sunkumus, kurių gali atsirasti poreikio piko laikotarpiais. Taigi, nors ir veikia skirtinguose lygiuose (gamybos pasiūla, vartojimo paklausa), gamintojai ir poreikio valdymo operatoriai yra būtini Jungtinės Karalystės numatytai pajėgumų pirkimo struktūrai ir veikimui.

56 Vis dėlto, *Tempus* nuomone, Komisija, atlikusi pirminį patikrinimą ir atsižvelgdama į priimant ginčijamą sprendimą turėtą informaciją, negalėjo nuspręsti, kad numatomas pajėgumų pirkimas nekelia abejonių dėl suderinamumo su vidaus rinka. *Tempus*, kaip poreikio valdymo operatorė, nurodo septynis pajėgumų pirkimo aspektus, kurie kelia abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje pateiktą sąvoką. Iš esmės ji tvirtina, kad pajėgumų pirkimas diskriminuojančiai ir neproporcingai skatina gamybą, o ne poreikio valdymą, tačiau tai nėra būtina siekiant pagalbos schemos tikslų ir norint nepažeisti taikytinų Europos Sąjungos taisyklių.

b) Dėl abejonių sąvokos ir Komisijos sprendimo pradėti ar nepradėti formalią tyrimo procedūrą

57 Kaip matyti iš SESV 108 straipsnio 3 dalies, jei Komisija, gavusi informacijos apie projektą dėl pagalbos, mano, kad šis projektas yra nesuderinamas su vidaus rinka, ji nedelsdama pradeda SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. Šioje nuostatoje numatytoje procedūroje Komisija privalo leisti suinteresuotiesiems asmenims pateikti savo pastabas.

58 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje nurodyta, kad jei projektas, apie kurį pranešė atitinkama valstybė narė, iš tikrųjų yra pagalba, Komisija, įvertinusi, yra ar nėra „abejonių“ dėl šio projekto suderinamumo su vidaus rinka, nusprendžia, ar po pirminio patikrinimo pradėti formalią tyrimo procedūrą:

„1. Komisija iš karto patikrina gautą pranešimą. <…>

2. Jeigu po pirminio patikrinimo Komisija nustato, kad pranešime nurodyta priemonė nėra pagalba, ji savo išvadą pateikia priimtame sprendime.

3. Jeigu po pirminio patikrinimo Komisijai nekyla jokių abejonių dėl pranešime nurodytos priemonės suderinamumo su [vidaus] rinka, tiek kiek minėtoji priemonė priskiriama [SESV 107 straipsnio 1 dalies] taikymo sričiai, Komisija nusprendžia, kad minėtoji priemonė atitinka [vidaus] rinką (toliau – „sprendimas nepateikti prieštaravimų“). Šiame sprendime nurodoma išimtis, kuri buvo taikyta pagal Sutartį.

4. Jeigu po pirminio patikrinimo Komisijai kyla abejonių dėl pranešime nurodytos priemonės suderinamumo su [vidaus] rinka, ji nusprendžia pradėti procedūrą pagal [SESV 108 straipsnio 2 dalį] (toliau – „sprendimas pradėti formalia tyrimo procedūrą“).“

59 Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnyje detalizuojama formalios tyrimo procedūros tvarka:

„1. Sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą apibendrinami reikšmingi ginčytini faktai ir teisės klausimai, pateikiamas pirminis Komisijos atliktas pasiūlytos pagalbos pobūdžio priemonės įvertinimas ir išdėstomos abejonės dėl pagalbos atitikimo [vidaus] rinkai. Sprendime reikalaujama, kad suinteresuotoji valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys pateiktų pastabas per nustatytą laikotarpį, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip vienas mėnuo. <…>

2. Gautos pastabos pateikiamos suinteresuotajai valstybei narei. <…> Suinteresuotoji valstybė narė gali atsakyti į pateiktas pastabas <…>.“

60 Atliekant valstybės pagalbos kontrolę turi būti atliekamas pirminis pagalbos patikrinimas, numatytas EB 108 straipsnio 3 dalyje ir detalizuotas Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje, kuris skirtas tik Komisijai susidaryti pirminę nuomonę apie dalinį ar visišką nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, atskirtas nuo formalios tyrimo procedūros, numatytos EB 108 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnyje, kuri skirta Komisijai surinkti visą informaciją apie bylos aplinkybes (žr. 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, 57 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

61 Komisija gali atlikti tik EB 108 straipsnio 3 dalyje numatytą pirminį patikrinimą ir po jo priimti sprendimą dėl pagalbos suderinamumo, jeigu pirmojo patikrinimo pabaigoje yra tikra, kad atitinkamas projektas suderinamas su SESV. Vis dėlto, jei po šio pirmojo patikrinimo Komisija padaro priešingą išvadą arba jei per pirmąjį patikrinimą nesugeba įveikti visų sunkumų, kilusių vertinant šios pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, ji privalo surinkti visas reikalingas nuomones ir pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą (žr. 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, 58 ir 59 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

62 Kalbant apie „abejonių“ dėl priemonės apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka sąvoką, pateiktą Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse, pažymėtina, kad jurisprudencijoje įtvirtinti trys reikalavimai, ribojantys Komisijos vertinimą.

63 Pirma, tai yra išimtinio pobūdžio sąvoka. Taigi Komisija negali atsisakyti pradėti formalios tyrimo procedūros, remdamasi kitomis aplinkybėmis, pavyzdžiui, trečiųjų asmenų interesais, procedūros ekonomijos sumetimais ar kitais administraciniais ar politiniais motyvais (šiuo klausimu žr. 2009 m.

vasario 10 d. Sprendimo *Deutsche Post ir DHL International / Komisija*, T-388/03, EU:T:2009:30, 90 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2012 m. liepos 10 d. Sprendimo *Smurfit Kappa Group / Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 78 punktas).

64 Antra, iš Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalies, be kita ko, matyti, kad jei Komisijai nepavyksta pašalinti visų abejonių, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, ji turi pradėti formalią tyrimo procedūrą. Šiuo klausimu ji neturi jokios diskrecijos (žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 113 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2012 m. liepos 10 d. Sprendimo *Smurfit Kappa Group / Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 79 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

65 Trečia, Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyta abejonių sąvoka yra objektyvi. Tokių abejonių egzistavimas turi būti nustatytas objektyviai tiek iš ginčijamo akto priėmimo aplinkybių, tiek iš jo turinio, susiejant sprendimo motyvus su įrodymais, kuriuos Komisija galėjo turėti tuo metu, kai priėmė sprendimą dėl ginčijamos pagalbos suderinamumo su vidaus rinka. Iš to matyti, kad Bendrojo Teismo vykdoma teisėtumo kontrolė, susijusi su abejonių nustatymu, dėl savo pobūdžio aprėpia daugiau nei vien patikrinimą, ar nepadaryta akivaizdžios vertinimo klaidos (šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija*, C-431/07 P, EU:C:2009:223, 63 punktą ir 2012 m. liepos 10 d. Sprendimo *Smurfit Kappa Group / Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 80 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

66 Atsižvelgiant į tai, atlikdamas Komisijos sprendimo nepateikti prieštaravimų teisėtumo kontrolę Bendrasis Teismas turi išnagrinėti *Tempus* pateiktus argumentus, kad po pirminio patikrinimo priemonė, apie kurią pranešta, kelia abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 ir 4 dalis, todėl turėjo būti priimtas sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą. Tai išnagrinėti ypač svarbu dėl to, jog *Tempus* argumentai iš esmės yra tie patys, kuriuos ji, kaip suinteresuotoji šalis, būtų galėjusi pateikti, naudodamasi savo procesinėmis teisėmis per formalią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, jei tokia procedūra būtų buvusi pradėta, t. y. procesinėmis teisėmis, kurių pažeidimu ji remiasi.

67 Tai *Tempus* turi įrodyti, pateikdama nuoseklius vienas kitą patvirtinančius įrodymus, susijusius, pirma, su pirminio tyrimo aplinkybėmis ir trukme ir, antra, ginčijamo sprendimo turiniu (šiuo klausimu žr. 2009 m. vasario 10 d. Sprendimo *Deutsche Post ir DHL International / Komisija*, T-388/03, EU:T:2009:30, 93 punktą). Konkrečiai kalbant, nepakankamas ir neišsamus Komisijos pirminis patikrinimas yra įrodymas, kad yra abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį (žr. 2012 m. liepos 10 d. Sprendimo *Smurfit Kappa Group / Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 81 punktas ir nurodyta jurisprudencija). Kaip suinteresuotoji šalis, *Tempus* neturi nei tyrimo įgaliojimų, nei tyrimo pajėgumų, kokius turi Komisija, kuri prireikus gali prašyti atitinkamos valstybės narės pagalbos, kad tinkamai atliktų tyrimą dėl priemonės, apie kurią buvo pranešta.

68 Taigi šiuo atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 79–82 punktų, procedūros etape, kol suinteresuotosios šalys dar nėra įpareigotos sprendimu pradėti formalią tyrimo procedūrą pateikti savo pastabas, pakanka, kad *Tempus* nurodytų priežastis, dėl kurių ji, vertindama ginčijamą sprendimą, mano, kad Komisija turėjo turėti abejonių dėl priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka. Ji neprivalo pateikti visų įrodymų, galinčių patvirtinti pagalbos schemos, apie kurią buvo pranešta, nesuderinamumo su vidaus rinka.

69 Šiuo klausimu reikia priminti, jog tam, kad galėtų atlikti valstybės pagalbai taikomų normų požiūriu pakankamą tyrimą, Komisija neturi apsiriboti tik informacija, pateikta pranešime apie nagrinėjamą priemonę. Ji gali, o tam tikrais atvejais ir privalo, ieškoti reikšmingos informacijos, kad priimdama ginčijamą sprendimą turėtų įrodymų, kurie pagrįstai galėtų būti laikomi aiškiais ir pakankamais, norint atlikti vertinimą. Jau buvo nuspręsta, kad Komisija atliko „aktyvų ir kruopštų“ pagalbos suderinamumo patikrinimą, kai vertino valstybės narės pateiktų argumentų pagrįstumą (šiuo klausimu žr. 2008 m.

gruodžio 10 d. Sprendimo *Kronoply ir Kronotex / Komisija*, T-388/02, nepaskelbtas Rink., EU:T:2008:556, 127 puntą), o tyrimas buvo pripažintas „nepakankamu“, kai Komisija negavo informacijos, kuri būtų leidusi jai įvertinti priemonę (šiuo klausimu žr. 2009 m. vasario 10 d. Sprendimo *Deutsche Post ir DHL International / Komisija*, T-388/03, EU:T:2009:30, 109 ir 110 punktus).

70 Taigi, norint įrodyti abejones, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalį, pakanka, kad *Tempus* įrodytų, jog Komisija nešališkai ir kruopščiai neieškojo ir nenagrinėjo visos tokiam tyrimui reikšmingos informacijos arba į ją tinkamai neatsižvelgė, kad pašalintų visas abejones dėl priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka.

71 Be to, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad sprendimo dėl valstybės pagalbos teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į informaciją, kurią Komisija galėjo turėti tuo metu, kai priėmė sprendimą (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, 54 ir 55 punktus ir nurodytą jurisprudenciją). Informacija, kurią Komisija „galėjo turėti“, apima ir informaciją, reikšmingą vertinimui, kurį ši institucija turėjo atlikti pagal SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalis ir Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 arba 4 dalis.

72 Taigi norėdama įrodyti abejones dėl pagalbos suderinamumo su vidaus rinka *Tempus* gali remtis bet kuria reikšminga informacija, kurią Komisija turėjo ar galėjo turėti, priimdama ginčijamą sprendimą. Be to, Bendrasis Teismas, atlikdamas šiuo atžvilgiu teisėtumo kontrolę, gali atsižvelgti į visą informaciją, ginčijamame sprendime nurodytą grindžiant Komisijos pateiktą vertinimą.

73 Vadinasi, nagrinėjamu atveju reikia patikrinti, ar, atsižvelgiant į priimant ginčijamą sprendimą turėtą informaciją, *Tempus* Bendrajam Teismui pateikti įrodymai galėjo sukelti abejonių dėl priemonės, apie kurią pranešta, visiško arba dalinio suderinamumo su vidaus rinka, todėl turėjo įpareigoti Komisiją pradėti formalią tyrimo procedūrą, neanalizuojant šios institucijos vėlesnės, jau pradėjus minėtą procedūrą, diskrecijos įvertinti šios priemonės suderinamumą su vidaus rinka.

c) Dėl valstybės narės ir Komisijos diskusijų ir ginčijamo sprendimo priėmimo aplinkybių

74 *Tempus* pažymi klausimų, su kuriais susidūrė Komisija šioje byloje, t. y. pirmoje byloje, susijusioje su pajėgumų pirkimu ir gairių taikymu, svarbą. Nagrinėjamu atveju Jungtinės Karalystės ir Komisijos diskusijos dar iki pranešimo apie priemonę truko ilgiau, nei reikalaujama priimti sprendimą nepateikti prieštaravimų, o tai jau įrodo abejones. *Tempus* taip pat pažymi, jog paradoksalu, kad Komisija nusprendė, viena vertus, kad nebūtina pradėti formalios tyrimo procedūros dėl pirmo pajėgumų pirkimo, apie kurį buvo pranešta, ir, kita vertus, kad dėl to reikia atlikti valstybės pagalbos srityje niekada netaikytą pirmąjį sektoriaus tyrimą, siekiant „geriau suprasti šias priemones ir užtikrinti ES normų laikymąsi“ bei išklausyti „suinteresuotąsias šalis, kurios neišklausomos per įprastas procedūras valstybės pagalbos srityje“ (žr. 2015 m. balandžio 29 d. Komisijos sprendimą C(2015) 2814 *final* pradėti tyrimą dėl pajėgumų energijos sektoriuje mechanizmo, taikant Reglamento Nr. 659/1999 20a straipsnį ir atitinkamą pranešimą spaudai).

75 Komisija atsako, kad, nesant skundo, tik pranešimo data yra svarbi nustatant, ar pirminio patikrinimo procedūros trukmė gali rodyti buvus abejonių. Kadangi ši procedūra truko mažiau nei du mėnesius, tai greičiau rodo kad abejonių nebuvo, nei kad jų buvo. Bet kuriuo atveju pajėgumų pirkimas buvo sukurtas po nacionalinių viešų konsultacijų, pasibaigusių prieš pat pranešimo išsiuntimą, o Jungtinės Karalystės ir Komisijos diskusijos iki pranešimo neturi jokios reikšmės sprendžiant klausimą, ar Komisijai galėjo kilti abejonių dėl priemonės, apie kurią galiausiai pranešta. Dėl *Tempus* nurodyto paradokso Komisija tvirtina, kad ginčijamo sprendimo teisėtumas vertinamas atsižvelgiant į informaciją, turėtą jį skelbiant, o vėliau priimtų sprendimų „psichologinis poveikis“ nevertinamas. Bet kuriuo atveju vėlesnio sprendimo pradėti sektoriaus tyrimą dėl pajėgumų mechanizmų kitose

valstybėse narėse (ne Jungtinėje Karalystėje) tikslas buvo „geriau suprasti [šių] mechanizmų egzistavimą ir veikimą“. Dėl pajėgumų pirkimo Jungtinėje Karalystėje pažymėtina, kad tai buvo išsiaiškinta per individualų priemonės, apie kurią pranešta, patikrinimą.

76 Jungtinė Karalystė tvirtina, kad iki pranešimo apie priemonę vykusių diskusijų trukmė nerodo, kad buvo kilę abejonių.

77 Pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį „apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą Komisija turi būti laiku informuojama, kad galėtų pateikti savo pastabas“. Ši pareiga pranešti leidžia Komisijai atlikti kiekvieno pagalbos projekto pirminį patikrinimą. Pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 1 dalį „Komisija iš karto patikrina gautą pranešimą“. Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 5 dalyje taip pat pažymima, kad jei dėl priemonės, apie kurią pranešta, kyla abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka, Komisija, atlikdama pirminį patikrinimą, numatytą SESV 108 straipsnio 3 dalyje, sprendimui, ar pradėti formalią tyrimo procedūrą, numatytą SESV 108 straipsnio 2 dalyje, priimti turi „2 mėnesius“, o šis „laikotarpis prasideda gavus išsamų pranešimą“.

78 Šiuo atžvilgiu primintina, kad Komisijos vykdomo tyrimo apimtis atliekant pirminį patikrinimą ir vertinamos medžiagos sudėtingumas gali patvirtinti, kad atitinkama procedūra gerokai viršijo tai, kas paprastai būtina atliekant pirminį patikrinimą pagal SESV 108 straipsnio 3 dalies nuostatas. Ši aplinkybė yra įrodymas buvus abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 arba 4 dalis (žr. 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimą *CBI / Komisija*, T-137/10, EU:T:2012:584, 285 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

79 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, yra reikšminga, sudėtinga ir nauja.

80 Iš tikrųjų, pirma, ginčijamame sprendime Komisija leido įgyvendinti daugiametę pagalbos schemą 10 metų laikotarpiu (žr. ginčijamo sprendimo 6 ir 162 konstatuojamąsias dalis). Kaip per posėdį patvirtino Komisija, su šia pagalba susijusios sumos yra labai didelės ir svyruoja nuo 0,9 iki 2,6 mlrd. GBP per metus (žr. ginčijamo sprendimo 7 konstatuojamąją dalį), t. y. nuo 8,1 iki 23,4 mlrd. GBP per visą 10 metų laikotarpį. 2018–2019 m., t. y. pirmiesiems numatomiems nupirktų pajėgumų tiekimo metams Jungtinė Karalystė nurodė apie ketinimą pirkti per aukcionus 53,3 gigavatų (GW) pajėgumų.

81 Antra, tiek šios pagalbos schemos apibrėžimas, tiek jos įgyvendinimas yra sudėtingi. Ją grindžiant nurodytos hipotezės yra įvairios ir pagrįstos prielaidomis (žr. ginčijamo sprendimo 79–82 konstatuojamąsias dalis). Įvairios operatorių kategorijos yra susijusios įvairiais būdais, kurie skirtingi kiekvienai kategorijai, ir turi atitikti tam tikrus reikalavimus (žr. ginčijamo sprendimo 15–27 konstatuojamąsias dalis). Nustatyti skirtingi aukcionų mechanizmai ir šie aukcionai vykdomi keliais etapais (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 28–51 konstatuojamąsias dalis). Ši priemonė gali turėti rimtą ir ilgalaikį poveikį, galimai ilgesnį nei 10 metų laikotarpis, kuriam ji buvo leista, nes ji leidžia tam tikriems pajėgumų tiekėjams sudaryti iki 15 metų galiojančias sutartis po kiekvieno kasmet organizuojamo T-4 aukciono (ginčijamo sprendimo 57 konstatuojamoji dalis). Konkrečiai kalbant, ji turi tiesioginį ir netiesioginį ilgalaikį poveikį tiek esamiems ir naujiems gamintojams, tiek poreikio valdymo operatoriams.

82 Trečia, kaip tvirtina *Tempus* ir kaip nurodė Komisijos pirmininko pavaduotojas, atsakingas už konkurenciją, pranešime spaudai reziumuodamas ginčijamo sprendimo turinį, Komisija pirmą kartą vertino pajėgumų pirkimą pagal gaires. Taigi nagrinėjama priemonė yra nauja tiek dėl savo dalyko, tiek dėl poveikio ateičiai.

83 Be to, kaip nurodė *Tempus*, siekiant tik pabrėžti klausimo, su kuriuo susidūrė Komisija, nagrinėdama šią bylą, sudėtingumą ir naujumą, galima paminėti sektoriaus tyrimą, pradėtą dėl pajėgumų pirkimo, ir tai, kad tam tikrais atvejais dėl kiekvienos bylos konkrečių aplinkybių buvo pradėtos formalios tyrimo

procedūros dėl kitose valstybėse narėse numatomo pajėgumų pirkimo. Vis dėlto, kadangi tai vyko jau po to, kai Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, tai negali turėti įtakos Bendrojo Teismo vertinimui dėl ginčijamo sprendimo teisėtumo.

84 Nagrinėjamu atveju 2014 m. liepos 23 d. po mėnesį trukusio pirminio patikrinimo Komisija nusprendė, kad priemonė, apie kurią Jungtinė Karalystė panešė 2014 m. birželio 23 d., nekelia abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka ir kad dėl jos gali būti priimtas sprendimas nepateikti prieštaravimų. Pajėgumų tiekėjams vykstant minėtai procedūrai nebuvo suteikta galimybės pateikti pastabas, nes Komisija nemanė, kad to reikia.

85 Priešingai, nei tvirtina Komisija, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, tai, kad pirminis patikrinimas truko tik vieną mėnesį, neleidžia daryti išvados, kad tai yra abejonių nebuvimo po nagrinėjamos priemonės pirminio patikrinimo įrodymas. Iš tikrųjų, kaip nurodo *Tempus*, taip pat reikia atsižvelgti į Jungtinės Karalystės ir Komisijos diskusijų iki pranešimo apie priemonę trukmę ir turinį. Nors tokios diskusijos nėra neįprastos ir Komisija jas skatina, vis dėlto šiuo atveju jos turi tam tikrų požymių, patvirtinančių nagrinėjamos priemonės sudėtingumą ir naujumą.

86 Pirmiausia reikia priminti, kad etapas iki pranešimo, susiformavęs Komisijos praktikoje vykdant valstybės pagalbos kontrolės procedūras, buvo reglamentuotas 2009 m. birželio 16 d. Komisijos priimtame Geriausios praktikos vykdant valstybės pagalbos kontrolės procedūras kodekse (OL C 136, 2009, p. 13, toliau – geriausios praktikos kodeksas). Net jei, kaip, be kita ko, nurodyta geriausios praktikos kodekso 8 punkte, šiuo kodeksu nesukuriamos ar nepakeičiamos jokios teisės ar prievolės, išdėstytos SESV ir įvairiuose reglamentuose, nustatančiuose procedūras valstybės pagalbos srityje, jis leidžia patikslinti tokių neformalių ryšių tikslą, trukmę ir būdus.

87 Pagal geriausios praktikos kodekso 10 punktą iki pranešimo pateikimo Komisijos tarnybos ir valstybė narė gali kartu neoficialiai aptarti teisinius ir ekonominius pagalbos pasiūlyto projekto aspektus ir taip padidinti pranešimų kokybę ir išsamumą. Šis etapas leidžia greičiau įvertinti pranešimus po to, kai jie oficialiai pateikiami Komisijai.

88 Kaip nurodyta geriausios praktikos kodekse, etapu iki pranešimo pateikimo siekiama palengvinti pranešimą apie numatomą projektą, taip leidžiant Komisijai tik gavus šį pranešimą optimaliai atlikti pirminį patikrinimą. Iš tikrųjų pagal Reglamento Nr. 659/1999 2 straipsnio 2 dalį pranešime turi būti nurodyta visa reikiama informacija, kad Komisija pagal minėto reglamento 4 (sprendimai po pirminio patikrinimo) ir 7 (sprendimai užbaigti formalią tyrimo procedūrą) straipsnius galėtų priimti sprendimą.

89 Esminis etapo iki pranešimo pateikimo tikslas – sumažinti riziką dėl neišsamaus pranešimo pateikimo, kas sulėtintų projekto, apie kurį pranešta, patikrinimo procedūrą. Pagal Reglamento Nr. 659/1999 5 straipsnio 1 dalį, jeigu Komisija mano, kad pateikta informacija nėra išsami, ji gali prašyti pateikti visą pirminiam patikrinimui reikalingą papildomą informaciją.

90 Vis dėlto etape iki pranešimo, ypač kai atvejis yra sudėtingas ir naujas, nesiekiama įvertinti priemonės suderinamumo su vidaus rinka. Komisija geriausios praktikos kodekso 16 punkte taip pat nurodo, kad tokiu atveju etapo iki pranešimo pabaigoje Komisijos tarnybos iš principo nepateiks „neoficialaus preliminaraus projekto vertinimo“ dėl pranešimo projekto išsamumo ir planuojamo projekto *prima facie* suderinamumo su bendrąja rinka. Bet kuriuo atveju tokia per neoficialius ryšius etape iki pranešimo pateikta Komisijos nuomonė negali būti laikoma oficialiu Komisijos sprendimu, priimtu išnagrinėjus pranešimą.

91 Iš tikrųjų, kaip nurodyta Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 1 dalyje, Komisija patikrinimą pradeda tik gavusi pranešimą. Ankstesnė nuomonė dėl planuojamo projekto pranešimo išsamumo taikomų normų atžvilgiu negali būti prilyginta vertinimui, pateikiamam atliekant valstybės pagalbos kontrolę, kaip numatyta SESV SESV ir Reglamente Nr. 659/1999. Taigi Komisija negali galimai preliminaraus

pranešimo parengimo etapo painioti su šio pranešimo pirmiausia pirminiu patikrinimu, o prireikus – su formalia tyrimo procedūra, kai paaiškėja, kad reikia surinkti visą reikalingą informaciją ir suinteresuotųjų šalių pastabas, kurios padėtų įvertinti pagalbos suderinamumą.

92 Šiuo atveju pirmiausia iš pranešimo matyti, kad etapas iki pranešimo, kuris apima Komisijos ir atitinkamos valstybės narės pirminius ryšius iki panešimo, truko gerokai ilgiau, nei geriausios praktikos kodekse numatytas įprastas 2 mėnesių laikotarpis.

93 Iš tikrųjų Jungtinės Karalystės vyriausybės darbai derinant pajėgumų pirkimą prasidėjo 2010 m. Nuo 2012 m. gruodžio mėn., t. y. likus maždaug 18 mėn. iki Komisijos pirminio pranešimo patikrinimo pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį, Jungtinė Karalystė informavo Komisiją apie numatomos priemonės turinį.

94 Per šias neoficialias diskusijas Komisija pateikė Jungtinei Karalystei pirmąją klausimų grupę dėl šios priemonės, į juos Jungtinė Karalystė atsakė 2013 m. liepos mėn.

95 Iš pranešimo taip pat matyti, kad 2014 m. kovo 25 d. Komisija Jungtinei Karalystei pateikė antrąją klausimų grupę. Šiais 47 klausimais Komisija, be kita ko, prašė Jungtinės Karalystės pateikti informacijos apie jungiamojo tinklo vaidmenį, apie poreikio valdymo galimybę dalyvauti pajėgumų pirkime ir apie gamintojams siūlomų sutarčių įvairią trukmę. Pavyzdžiui, klausimu Nr. 32 Komisija prašė Jungtinės Karalystės nurodyti, ar poreikio valdymo operatoriai galės dalyvauti pajėgumų pirkime ir kaip jie bus vertinami. Klausimu Nr. 33 Komisija norėjo išsiaiškinti, kiek bus atsižvelgta į jungiamųjų tinklų pajėgumus. 2014 m. kovo 31 d. Jungtinė Karalystė atsakė į šiuos klausimus ir pateikė Komisijai atnaujintą numatomos priemonės versiją.

96 Remiantis tuo, kas išdėstyta 2014 m. birželio 27 d. Jungtinės Karalystės rašte, kurį Komisija pateikė Bendrajam Teismui, 2014 m. birželio 17 d. Komisija informavo Jungtinę Karalystę „užbaigusi pirminį vertinimą“, atliktą ne per oficialų tyrimą, numatytą Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnyje, nes pirminis patikrinimas prasideda tik gavus pranešimą, ir mananti, jog pajėgumų pirkimas *prima facie* atsižvelgiant į gaires yra suderinamas su SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu.

97 Tą pačią 2014 m. birželio 17 d. Komisija pateikė Jungtinei Karalystei trečiąją klausimų grupę dėl, be kita ko, numatomos priemonės skatinamojo poveikio, dėl jos proporcingumo ir galimos diskriminacijos tarp pajėgumų tiekėjų. Jungtinė Karalystė į šiuos klausimus iš karto atsakė pranešime, konkrečiai – jo H priede, o šių atsakymų apibendrinimą išdėstė minėtame 2014 m. birželio 27 d. rašte.

98 Remiantis gairėmis (žr. 3.9.4, 3.9.5 ir 3.9.6 punktus), reikia pažymėti, kad klausimai dėl skatinamojo pobūdžio, proporcingumo ir galimos diskriminacijos yra ta informacija, į kurią turi būti atsižvelgta atliekant tokios pagalbos priemonės, kaip nagrinėjama šioje byloje, atitikties pajėgumų pakankamumo atžvilgiu vertinimą. Kitaip tariant, nors tokio „pirminio neoficialaus [ir neprivalomo] vertinimo“ nagrinėjant naujoviškas arba sudėtingas bylas nenumatyta geriausios praktikos kodekso 16 punkte, Komisija jau šiame etape, dar iki patikrinimo pagal Reglamentą Nr. 659/1999, nusprendė, kad numatoma priemonė *prima facie* atitinka taikomas normas, kartu patvirtindama norinti gauti informacijos tam tikrais tokiam tyrimui esminiais klausimais.

99 Antra, lygiagrečiai minėtoms Jungtinės Karalystės ir Komisijos diskusijoms Jungtinė Karalystė 2013 m. spalio 10 d.–gruodžio 24 d. organizavo nacionalines viešas konsultacijas dėl numatomo pajėgumų pirkimo. Vis dėlto šios konsultacijos nebuvo susijusios su klausimu dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su valstybės pagalbai taikomomis taisyklėmis. Jose buvo tik klausiama, ar reikalingas išankstinis Komisijos leidimas nustatyti numatomą priemonę.

100 Šiuo klausimu galima konstatuoti, kad, kaip tai kartais matyti iš Jungtinės Komisijos ir Komisijos pateiktų argumentų, tokios nacionalinės konsultacijos gali būti prilyginamos procedūrai, leidžiančiai suinteresuotosioms šalims pateikti savo pastabas, kaip būtų buvę, jei Komisija būtų pradėjus formalią

tyrimo procedūrą. Iš tikrųjų valstybės pagalbos kontrolės procedūrose atitinkama valstybė narė pagalbos teikėja negali pakeisti Komisijos, kuri, kaip sutarčių sergėtoja, pagal SESV 108 straipsnį turi patikrinti visus pagalbos projektus. Komisija, o ne valstybė narė, taikydama tam nustatytą procedūrą, prireikus turi surinkti visą informaciją, kurios jai reikia norint įvertinti pagalbos suderinamumą. Be to, Komisijai, o ne valstybei narei pagalbos teikėjai suinteresuotosios šalys turi pateikti pastabas, jei mano, jog tai būtina tam, kad Komisijai priimtų sprendimą, turėdama visą informaciją dėl pagalbos suderinamumo.

101 Trečia, net jei Komisija tvirtina negavusi skundų (žr. šio sprendimo 75 punktą), iš pranešimo ir ginčijamo sprendimo matyti, kad trijų rūšių operatoriai, atsižvelgdami į informaciją, kurią turėjo tuo metu, norėjo tiesiogiai ir spontaniškai pateikti pastabas Komisijai dėl pagalbos suderinamumo.

102 2014 m. gegužės 30 d. ir birželio 26 d. Komisija gavo vieno balansavimo paslaugų tiekėjo pastabas, kuriose tvirtinama, kad pagalba neatitinka gairių (žr. ginčijamo sprendimo 96 ir 97 konstatuojamąsias dalis).

103 2014 m. birželio 9 d. Komisija gavo *UK Demand Response Association* (UKDRA, Jungtinės Karalystės poreikio valdymo asociacija) pastabas, kuriose buvo nurodyta, kad numatoma priemonė prieštarauja gairėms. Konkrečiai kalbant, UKDRA nurodė skirtingas poreikio valdymo operatorių ir gamintojų sutarčių trukmes, abipusę išimtį dėl dalyvavimo pereinamojo laikotarpio aukcionuose ir dalyvavimo ilgalaikiuose aukcionuose, pajėgumų pirkimo išlaidų susigrąžinimo metodą ir neatsižvelgimą į poreikio valdymo poveikį elektros energijos perdavimo ir paskirstymo išlaidoms. UKDRA taip pat nurodė, kad po Jungtinės Karalystės organizuotų nacionalinių konsultacijų numatomame projekte buvo padaryta esminių pakeitimų, skatinančių, be kita ko, elektros energijos gamybą naudojant iškastinį kurą (žr. ginčijamo sprendimo 101 ir 102 konstatuojamąsias dalis).

104 Galiausiai 2014 m. birželio 25 d. ir liepos 3 d. Komisija gavo operatoriaus, įsigijusio esamų elektrinių, raštą. Šis operatorius nurodė, kad skirtingas esamų ir naujų elektrinių vertinimas (su esamomis, priešingai nei su naujomis, gali būti sudarytos tik vienų metų sutartys) neatitinka Sąjungos teisės (ginčijamo sprendimo 98–100 konstatuojamosios dalys).

105 Jungtinės Karalystės atsakant į šiuos argumentus pateiktos pastabos Komisijai buvo išdėstytos pranešimo I priede. Jungtinė Karalystė šiuo klausimu nurodė, kad į dviejuose 2014 m. gegužės 30 d. ir birželio 9 d. pateiktuose „skunduose“, kuriuos Komisija pridėjo prie 2014 m. birželio 17 d. pateiktos trečiosios klausimų grupės, išdėstytus argumentus ji atsakė, kaip ir į argumentus, išdėstytus „kitame skunde“, kurį, kaip nurodė Jungtinė Karalystė, netrukus Komisijai pateiks esamų elektrinių įsigijęs operatorius (žr. ginčijamo sprendimo103–107 konstatuojamąsias dalis, esančias skirsnyje „Jungtinės Karalystės pastabos“). Be to, 2014 m. birželio 28 d. Jungtinė Karalystė rašte Komisijai, pirma, kartu su informacija apie sutarčių trukmę, saugyklų tinklo valdymą ir branduolinę energiją pateikė lentelę, rodančią pajėgumų tiekėjų skirtingą vertinimą, ir, antra, priminė, kad „dėl kiekvieno skundo pranešime yra papildomos informacijos, kuri iš esmės išdėstyta I priede“.

106 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad etapas iki pranešimo truko gerokai ilgiau, nei geriausios praktikos kodekse numatytas įprastas 2 mėnesių terminas.

107 Taip pat akivaizdu, jog numatoma priemonė etape iki pranešimo pateikimo įvairių nurodytų sunkumų kėlė ne tik iš pradžių, bet ir minėto etapo pabaigoje. Iš tikrųjų po daugiau nei metus trukusių neoficialių diskusijų Komisija klausė Jungtinės Karalystės apie jungiamojo tinklo vaidmenį, poreikio valdymo statusą ir skirtingą gamintojų vertinimą. Be to, šios neoficialios procedūros pabaigoje Komisija paprašė Jungtinės Karalystės paaiškinti tam tikrus gairėse, kuriomis remiamasi vertinant numatomą netrukus įsigalioti turinčią priemonę, nurodytus aspektus.

108 Vis dėlto šiame procedūros etape, nepaisant to, kad ketino pradėti pirminį pranešimo patikrinimą ir kad trys skirtingos operatorių grupės kreipėsi į ją išreikšdami abejones dėl numatomos priemonės suderinamumo, Komisija konstatavo neturinti abejonių, todėl jai nereikalingos suinteresuotųjų šalių pastabos dėl atskirų Jungtinės Karalystės pasirinkimų pranešime.

109 Tokiomis aplinkybėmis etapo iki pranešimo trukmė ir aplinkybės, kurios rodo sunkumus, nes reikėjo surinkti reikšmingą informaciją, kuri leistų Komisijai patikrinti pranešimą apie pagalbos schemą atsižvelgiant į reikšmingas SESV, Reglamento Nr. 659/1999 ir gairių nuostatas, taip pat dėl šios pagalbos schemos trijų skirtingų operatorių grupių pateiktos įvairios pastabos neleidžia pripažinti, kad trumpa pirminio patikrinimo trukmė rodo, jog nekilo abejonių dėl šios schemos suderinamumo su vidaus rinka, greičiau atvirkščiai, tai gali rodyti, kad tokių abejonių buvo.

110 Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad per tą mėnesį, kai buvo atliekamas pirminis patikrinimas, Komisija atliko išskirtinį tyrimą dėl poreikio valdymo vaidmens pajėgumų pirkime. Vienintelis Komisijos Bendrajam Teismui šiuo klausimu pateiktas dokumentas yra 2014 m. birželio 28 d. Jungtinės Karalystės raštas (žr. šio sprendimo 105 punktą). Šiame rašte Jungtinė Karalystė, atsakydama tikriausiai į operatoriaus, kuris įsigijo esamų elektrinių, nuogąstavimus, pasitelkdama lentelę nurodo pajėgumų tiekėjų vertinimo skirtumus. Ginčijamame sprendime aiškiai nekalbama apie šį susirašinėjimą ir apie tai, ar gavusi tą lentelę arba kitos tame rašte esančios informacijos Komisija dėl jos turinio, kiek tai susiję su poreikio valdymo vaidmeniu pajėgumų pirkime, iš naujo apklausė Jungtinę Karalystę arba suinteresuotąsias šalis. Bet kuriuo atveju minėta lentelė tik apibendrina organizuojant pranešime pristatomą pajėgumų pirkimą esančius skirtumus tarp šių trijų operatorių grupių: pirma, esamos elektrinės ir renovuotinos elektrinės, antra, naujos elektrinės ir, trečia, poreikio valdymo operatoriai. Šiame dokumente nepateikiama informacijos, kuri leistų Komisijai remiantis gairėse įtvirtintais kriterijais parengti savarankišką vertinimą (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 117 ir kitus punktus).

111 Taigi, kalbant apie valstybės narės ir Komisijos diskusijų trukmę ir ginčijamo sprendimo priėmimo aplinkybes, iš to, kas išdėstyta, matyti, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra reikšminga, sudėtinga ir nauja ir kad ji lėmė ilgą etapą iki pranešimo, per kurį Komisija pateikė daug klausimų Jungtinei Karalystei, kad gautų konkrečių paaiškinimų, reikalingų įvertinti šią priemonę pagal gaires. Iš to taip pat matyti, kad šią priemonę dėl trijų aspektų ginčijo įvairūs operatoriai, kurie turėtų ja naudotis.

112 Be to, iš bylos medžiagos negalima daryti išvados, kad, esant tokiai situacijai, Komisija, atlikdama pirminį patikrinimą, taip pat atliko specialų tyrimą dėl Jungtinės Karalystės pateiktos informacijos apie poreikio valdymą perkant pajėgumus.

113 Atsižvelgiant į nagrinėjamos pagalbos schemos savybes ir etapo iki pranešimo ypatumus, Komisija, atlikdama savo tyrimą, turėjo ne tik pasikliauti atitinkamos valstybės narės pateikta informacija, bet ir pati įvertinti turimą informaciją, o prireikus susirasti informacijos iš suinteresuotųjų šalių (žr. šio sprendimo 69 punktą).

114 Nesant Komisijos informacijos, patvirtinančios tokį tyrimą, galima konstatuoti, kad ši institucija nagrinėjamoje byloje tik prašė ir pasinaudojo atitinkamos valstybės narės pateikta informacija, neatlikusi savo tyrimo.

115 Kaip tvirtina *Tempus*, tai yra abejones dėl priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka patvirtinantis įrodymas.

116 Reikia išnagrinėti, ar informacija dėl ginčijamo sprendimo turinio gali, atsižvelgiant į *Tempus* šiuo klausimu byloje pateiktas pastabas, taip pat būti įrodymas, patvirtinantis, kad Komisijai turėjo likti abejonių po priemonės, apie kurią pranešta, pirminio patikrinimo.

d) Dėl Komisijos per pirminį patikrinimą remiantis turimais įrodymais atlikto poreikio valdymo vaidmens perkant pajėgumus vertinimo

117 *Tempus* tirtina, kad Komisija poreikio valdymo vaidmens perkant pajėgumus tinkamai neįvertino pagal gaires, kurių tikslas – „palengvinti“ arba „skatinti“ poreikio valdymą. Ji taip pat remiasi Komisijos dokumentais, kuriuose nurodomas poreikis pripažinti „galimą vartotojų dalyvavimą sistemoje“, siekiant išvengti „didelių investicijų į gamybą“. Todėl, užuot tik patvirtinusi Jungtinės Karalystės poziciją, kad „pirmieji aukcionai 2014 m. suteiks esminės informacijos apie poreikio valdymą ir jo potencialą“ ir kad pereinamojo laikotarpio aukcionų turėtų pakakti (žr. ginčijamo sprendimo 122 konstatuojamąją dalį), Komisija turėjo reikalauti arba pati atlikti tinkamą poreikio valdymo potencialo vertinimą. Tokia analizė būtų leidusi sumažinti nuo pirmųjų T-4 aukcionų turimą „gamybos pajėgumų apimtį“ ir išvengti valstybės išteklių švaistymo vartotojų sąskaita. Poreikio valdymo operatorių dalyvavimas T-1 aukcionuose nekompensuoja šios situacijos dėl nedidelės pajėgumų, perkamų šiuose aukcionuose, apimties ir dėl Jungtinės Karalystės įsipareigojimo, jei įmanoma, „metais anksčiau, t. y. 2017 m., sumažinti numatytuose aukcionuose perkamų pajėgumų apimtį“. Tokiomis aplinkybėmis gamybos naudojant iškastinį kurą apimtis nuo pat pradžių yra „užrakinta“, o tai gali kelerius metus blokuoti apimtį, kurią galėtų suteikti poreikio valdymas.

118 Be to, kitos priemonės, kurias atsiliepime į ieškinį nurodo Komisija, negali būti laikomos priemonėmis, pagalbos schemoje skatinančiomis poreikio valdymą, ar priemonėmis, konkrečiai skirtomis spręsti pajėgumų pakankamumo problemas. Taip pat, priešingai, nei savo atsiliepime į ieškinį tvirtina Komisija, 2 MW pradinė riba, kad poreikio valdymo operatoriai galėtų dalyvauti ilgalaikės schemos aukcionuose, nėra „žema“ ir tai rodo *Pennsylvania Jersey Maryland* (PJM) ir *New York Independent System Operator* (NYISO) pajėgumų pirkimo, kur pradinė riba yra 20 kartų žemesnė, t. y. 100 kW, pavyzdžiai.

119 Komisija pažymi, kad pats poreikio valdymas yra nepakankamas užkirsti kelią pajėgumų trūkumui. Be to, *Tempus* neįrodo, kad Komisija tinkamai neišnagrinėjo galimo poreikio valdymo vaidmens ir kad todėl jai turėjo kilti abejonių, įpareigojančių pradėti formalią tyrimo procedūrą. *Tempus* neatsižvelgė į bendras poreikio valdymo skatinimo priemones, nesusijusias su Jungtinės Karalystės pajėgumų pirkimu. Taip pat *Tempus* neatsižvelgė į Jungtinės Karalystės pajėgumų pirkimo ypatumus, skirtus skatinti poreikio valdymui, pavyzdžiui, „žemą 2 MW ribą“, kad būtų galima dalyvauti ilgalaikiuose aukcionuose, ir galimybę dalyvauti operatoriams, kurių CMU mažesni už šią ribą. Galiausiai poreikio valdymas nėra pašalintas iš T-4 aukcionų ir poreikio valdymo operatoriai gali varžytis dėl tokios pačios trukmės sutarčių, kaip ir esami gamintoji. Pajėgumų „užrakinimo“ rizika buvo sumažinta iki minimumo, o galimą likusią riziką kompensuoja naujų investicijų siekiant išvengti pajėgumų nepakankamumo teigiamas poveikis.

120 Jungtinė Karalystė nurodo, kad *Tempus* jai priekaištauja dėl to, kad ji nepadarė daugiau skatindama ir lengvindama poreikio valdymą, tačiau neįrodo buvus abejonių dėl pajėgumų pirkimo suderinamumo su vidaus rinka. Tik poreikio valdymo nepakanka užtikrinti elektros tiekimo saugumą. Todėl, nors ir svarbu, kad poreikio valdymo operatoriai galėtų nevaržomai dalyvauti pajėgumų pirkime, tai nėra skirta tik jiems skatinti. Jungtinė Karalystė ginčija aplinkybę, kad pajėgumų sutarčių pasirašymas su esamais ar naujais gamintojais yra išteklių švaistymas, atsižvelgiant į šių sutarčių svarbą, siekiant užtikrinti elektros tiekimo saugumą.

1) Gamybos ir poreikio valdymo lygiavertiškumas ir interesai

121 Iš atsakymų į Bendrojo Teismo 2017 m. gegužės 5 d. raštu pateiktus klausimus matyti, jog Komisija pripažįsta, kad konkrečiai įgyvendinant gairių 232 dalies a punktą tiek gamintojų, tiek poreikio valdymo operatorių siūlomi pajėgumai gali prisidėti sprendžiant Jungtinėje Karalystėje nustatytą pajėgumų nepakankamumo problemą. Iš tikrųjų Komisija šiuo klausimu pažymėjo, kad „iš principo

abi pajėgumų rūšys, naudodamosi savo technologijomis, gali prisidėti sprendžiant Jungtinės Karalystės rinkos trūkumus“ (įskaitant „missing money“ problem“, nurodytą ginčijamo sprendimo 85 konstatuojamojoje dalyje).

122 Komisija taip pat pritaria *Tempus*, kad reikia pripažinti, jog lygiavertės technologijos sąvoka nereiškia, kad technologijos turi būti identiškos.

123 Savo atsakyme Komisija pažymėjo:

„Vis dėlto reikia pažymėti, kad abi pajėgumų rūšys turi savo galimybių ir pranašumų. (Nauji) gamybos pajėgumai (konkrečiai – energija iš atsinaujinančių šaltinių) turi sudaryti pagrindą į elektros energijos tinklą patenkančiai energijai, o poreikio valdymas jį ribojant ir keičiant piko laikotarpiais gali sumažinti gamybos pajėgumų, kurių reikės tik ribotą valandų skaičių per metus (todėl statyti naujus gamybos pajėgumus šiam tikslui būtų per brangu), poreikį.“

124 *Tempus* šiuo klausimu nurodė:

„Poreikio valdymas įrodė, kad jis gali viršyti minimalias technines galimybes, reikalingas tiekti pajėgumams, ypač kai teisės aktų leidėjai pasistengia suprasti jo pobūdį ir parengia tai lengvinantį ir skatinantį reglamentavimą. Poreikio valdymas nėra gamyba ir negali būti. „Lygiaverčiai technologiniai sprendimai“ reiškia ne tas pačias charakteristikas, o tik technologines galimybes pasiekti tą patį rezultatą / produktą <…>. Saugiai ir patikimai energetikos sistemai reikalingi diversifikuoti šaltiniai, turintys skirtingų pranašumų. Be to, kad yra lankstus ir rentabilus pajėgumų šaltinis, poreikio valdymas nuolat pinga, mažindamas spaudimą skirstymo ir perdavimo infrastruktūrai, taip pat poreikį atlikti daug išlaidų reikalaujantį infrastruktūros gerinimą; jis gerina tinklo patikimumą, skatina vartotojų sąmonę ir iniciatyvą, stiprina inovacijas ir konkurenciją elektros tiekimo rinkoje, gerina pastovios atsinaujinančios energijos gamybos vertę ir patikimumą įgyvendinant tiekimo modelius be poreikio padvigubinti gamybą pagalbinėje iškastinį kurą naudojančioje elektrinėje ir, bendrai kalbant, vaidina unikalų ir svarbų vaidmenį užtikrinant energijos tiekimo saugumą mažiausiomis išlaidomis vartotojams.“

125 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nors gamyba ir poreikio valdymas gali prisidėti sprendžiant Jungtinėje Karalystėje nustatytą pajėgumų nepakankamumo problemą, kiekvienas iš jų yra savaip svarbus. Gamybos pajėgumai tiekia tinklui elektros energiją, o poreikio valdymo pajėgumai leidžia riboti ir moduliuoti poreikį piko laikotarpiais, sumažinant gamybos pajėgumų, kurių reikės tik ribotą valandų skaičių per metus, poreikį, taip leidžiant išvengti naujų gamybos pajėgumų kūrimo, kuris tokiomis sąlygomis būtų per brangus.

126 Taigi pagal gairių 232 dalies a punktą Komisija turi įsitikinti, kad pagalbos schema buvo sukurta taip, kad poreikio valdymas taip pat, kaip ir gamyba, galėtų dalyvauti šioje schemoje, nes atitinkami pajėgumai leidžia veiksmingai spręsti pajėgumų nepakankamumo problemą.

127 Tokiomis aplinkybėmis, kaip matyti iš gairių 226 dalies, pagalbos priemonės turi būti atviros ir tinkamai skatinti atitinkamus operatorius.

128 Esminis šios bylos klausimas yra ne tai, ar poreikio valdymas gali turėti vaidmenį užtikrinant veiksmingą pajėgumų pirkimo veikimą (kaip iš tikrųjų ir yra), ir ne tai, ar, kaip tvirtina Komisija ir Jungtinė Karalystė, jis vienas per trumpą laikotarpį gali išspręsti pajėgumų nepakankamumo problemą (*Tempus* to neteigia). Esminis klausimas – ar vaidmuo, kurį gali turėti poreikio valdymas, buvo pakankamai įvertintas atsižvelgiant į gairėse įtvirtintus principus.

129 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia išnagrinėti *Tempus* argumentus, kuriais Komisijai priekaištaujama dėl to, kad leido nagrinėjamą priemonę po mėnesį trukusio pirminio patikrinimo ir nepradėjus formalios tyrimo procedūros, leidžiančios Komisijai susirinkti visą informaciją, kurios jai gali reikėti vertinant pagalbos suderinamumą, o suinteresuotosioms šalims – pateikti savo pastabas.

2) Poreikio valdymo teigiamas vaidmuo

130 Kaip matyti iš 2013 m. lapkričio 5 d. Komisijos dokumento „Commission Staff Working Document, Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions“ (SWD(2013) 438 *final*), kurį pranešimo 219 punkte nurodė Jungtinė Karalystė: „pajėgumų mechanizmai turi būti parengti visiškai atsižvelgiant į poreikio valdymo savybes, o ne apibrėžiant produktus ir tvirtinant, kad minėtus mechanizmus patenkins nauja gamyba“.

131 Šiuo atžvilgiu pranešimo 220 punkte Jungtinė Karalystė pažymėjo, kad „poreikio valdymas <…> turi potencialo suteikti patikimus pajėgumus ir ekonomiškiau užtikrinti energijos tiekimo saugumą“. Tame pačiame punkte Jungtinė Karalystė poreikio valdymą apibūdino kaip vartotojams mažiau kainuosiančią alternatyvą investicijoms į gamybos pajėgumus. Šiai valstybei narei poreikio valdymo spartesnė plėtra yra svarbus etapas siekiant veiksmingesnės elektros energijos rinkos, kur dalyviai geriau reaguoja į kainų signalus, mažindami poreikį, kai elektros energijos trūksta ir kainos yra didelės, arba vartodami elektros energiją, kai gamyba viršija poreikį.

132 Be to, Jungtinė Karalystė pranešimo 61 ir 188 punktuose nurodė, kad poreikio valdymo operatorių dalyvavimas pajėgumų pirkime turėjo teigiamos įtakos konkurencijai ne tik pajėgumų rinkoje, bet ir visoje elektros energijos rinkoje.

133 Taip pat Jungtinė Karalystė savo pranešime pažymi, kad kuo poreikio valdymas yra svarbesnis, tuo mažiau jaučiamas poreikis pirkti pajėgumus. Iš tikrųjų Jungtinė Karalystė nurodo, kad pajėgumų pirkimas bus panaikintas, kai nebebus reikalingas, o tai turėtų nutikti laipsniškai, augant poreikio valdymo įtakai (žr. pranešimo 7, 8, 45 ir 46 punktus).

134 Ši analizė iš esmės sutampa su išdėstyta *Tempus* ieškinyje, kur ši nurodo, kad poreikio valdymo technologija klientams leidžia konkrečiai nukrypti nuo poreikių, nesusietų su laiku, ir taip sumažinti vartojimą piko laikotarpiais. Įprastą vartojimą keičia optimizuotas greitai reaguojantis vartojimas. Taigi poreikio valdymas, kuris leidžia sumažinti vartojimą piko laikotarpiais arba kai energijos gaminama mažiau, yra gamybos, t. y. aplinką eikvojančios gamybos, alternatyva.

135 Jungtinės Karalystės ir *Tempus* pareiškimai rodo realų poreikio valdymo potencialą perkant pajėgumus. Taigi, kuo greičiau ir tiksliau bus atsižvelgiama į šias technologijas, tuo mažiau Jungtinei Karalystei reikės gamybos pajėgumų sprendžiant pajėgumų nepakankamumo problemą.

3) Turima informacija apie poreikio valdymo potencialą

136 Reikia pažymėti, kad pranešimo B priede „UK Checklist against the Commission Staff Working Document on Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions“ Jungtinė Karalystė į klausimą, ar „poreikio valdymo potencialas ir jo realizavimo reali data buvo įtraukti į [poreikio valdymo] analizę“, atsakė taip:

„Poreikio valdymui tiesioginis dalyvavimas pajėgumų pirkime ir pereinamojo laikotarpio schemoje turėtų būti naudingas. <…> Kiekvienais metais *National Grid* prieš priimdamas sprendimą dėl aukcionuose įsigytinų pajėgumų įvertins esamas poreikio valdymo apimtis ir potencialą atitinkamu laikotarpiu. Jungtinės Amerikos Valstijose PJM pajėgumų pirkimas leido poreikio valdymui pasiūlyti 15 GW per 10 metų (remiantis lentele šis skaičius pasiektas 2015–2016 m. tiekimo laikotarpiu). Vis dėlto PJM pajėgumų pirkimas maždaug tris kartus viršija Jungtinės Karalystės rinkos paklausą.

National Grid mano, kad poreikio valdymas galėtų pasiūlyti apie 3 GW pajėgumų 2018–19 m. Poreikio valdymo plėtros prognozės yra labai neapibrėžtos ir sunkiai pasiekiamos. Vis dėlto pereinamojo laikotarpio schema skatins šio sektoriaus plėtrą ir poreikio valdymo reikšmingesnį dalyvavimą pagrindiniame pajėgumų pirkime“

137 Pranešimo 221 punkte Jungtinė Karalystė taip pat remiasi JAV pasiektais rezultatais ir pažymi, kad „iš JAV gauti duomenys įrodė, kad pajėgumų pirkimas centralizuotuose aukcionuose labai skatina poreikio valdymą“. Iš tikrųjų, remiantis Jungtinės Karalystės pranešime pateiktu grafiku, nuo 2012–2013 m. laikotarpio poreikio valdymo kasmetiniuose PJM pajėgumų pirkimo aukcionuose pasiūlyti pajėgumai viršijo 5 GW, o 2015/2016 m. pasirašytose sutartyse pasiekė 15 GW.

138 Be to, apklausiama dėl įvairios informacijos apie poreikio valdymo potencialo vertinimą *Tempus* nurodė 2012 m. rugsėjo mėn. ir 2014 m. sausio mėn. *Sustainability First* parengtas ataskaitas, kurias užsakė didieji elektros energijos rinkos dalyviai, įskaitant *National Grid*, ir kuriose buvo nurodyta, jog 4–5 GW poreikio valdymo pasiūlytų pajėgumų dėl pramonės klientų jau nuo šiol gali būti moduliuojami. Kiti *Tempus* pateikti duomenys, grindžiami 2012 m. liepos mėn. *Element Energy – De Montfort University Leicester* ataskaita „Demand side response in the non-domestic sector“, leidžia konstatuoti 1,2–4,4 GW, kurie gali būti perkelti 2012 m. žiemos piko metu ne iš pramonės ir ne iš gyvenamųjų pastatų. *Tempus* nuomone, tai rodo, kad mažiausiai 5 GW, ar net daugiau, poreikio valdymo siūlomų pajėgumų yra laisvi ir gali būti panaudoti pajėgumų pirkime.

139 Galiausiai iš ginčijamo sprendimo teksto matyti, kad tuo metu, kai Komisija nusprendė dėl pagalbos schemos, apie kurią pranešta, ji buvo susipažinusi su techninių ekspertų grupės (toliau – PTE), kuriai Jungtinės Karalystės valdžios institucijos patikėjo įvertinti *National Grid* rekomendacijas dėl 2014 m. gruodžio mėn. pajėgumų pirkimo aukcionuose pirktinų pajėgumų, ataskaita, kurią 2014 m. birželio 30 d. paskelbė Jungtinės Karalystės energetikos ir klimato kaitos ministerija (DECC). Komisija PTE ataskaitos išvadas taip pat nurodo ginčijamo sprendimo 120 konstatuojamojoje dalyje.

140 Remiantis šia ataskaita, kurioje aprašomi šių techninių ekspertų atlikti darbai nuo 2014 m. vasario mėn., dėl pirmųjų T-4 aukcionų 2018–2019 m. laikotarpiu įgyvendinimo gali būti pateiktos kelios pastabos.

141 Pirma, pateikdama savo nuomonę dėl *National Grid* prognozių PTE, savo ataskaitos 19 punkte primindama, be kita ko, kitų pajėgumų pirkimų (pavyzdžiui, PJM) patirties, susijusios su poreikio valdymo integravimu praktikoje, svarbą, nurodo:

„Kolegija taip pat rėmėsi savo narių patirtimi kitose rinkose, kuriose veikia pajėgumų mechanizmas, pavyzdžiui, PJM ir Naujosios Anglijos rinkose, taip pat patirtimi kitose esminėse srityse, kuriose perkant pajėgumus įvertinamas poreikis. Kolegiją sąlygiškai tenkina tai, kad DECC rėmėsi PJM patirtimi, tačiau nerimą kelia įrodymų dėl poreikio galimo indelio trūkumas, ypač kalbant apie priemonę, kurioje po tam tikro suderinimo ir patvirtinimo gali būti naudojama integruota gamyba, ir priemonę, kurioje [kombinuota šilumos ir elektros energijos gamyba] gali sistemai tiekti papildomą elektros energiją, kuri viršytų poreikį sunkiu laikotarpiu.“

142 Antra, vertindama poreikio valdymo galimą indėlį pajėgumų pirkimui PTE savo ataskaitos 96–106 punktuose pažymi:

„96. Vertinant galimą indėlį, kad būtų galima valdyti situacijas, kai prie perdavimo sistemos prisijungę gamintojai negali patenkinti elektros energijos poreikio, mums tinkanti sąvoka yra „paskirstytieji energijos ištekliai“ (DER). Mums ši sąvoka labiau patinka, nei dažnai vartojama sąvoka „poreikio valdymas“, kuri suponuoja, kad tik (arba daugiausia) poreikio indėlis laikinai jį sumažina. Sąvoka „DER“ apima įvairius kitus (ne naujų elektrinių statyba) instrumentus, galinčius padėti išspręsti pajėgumų problemas. Reikia skubiai pradėti rinkti daugiau informacijos šioje srityje, kad būtų galima lengviau priimti sprendimus ateityje, juo labiau kad nėra bendros organizacijos, kuri

vertintų visą elektros energijos sistemą. Šie instrumentai yra: a) tiesioginis apkrovos reguliavimas; b) integruota gamyba; c) gamybos pakaita; d) poreikio valdymas; e) energijos vartojimo efektyvumas; f) kuro pakeitimas (pavyzdžiui, vietoj elektros naudojant dujas); g) pertraukiamosios apkrovos; h) poreikio valdymo integruotas projektas (pavyzdžiui, stovinčių elektromobilių baterijų rezervinės galios naudojimas); i) apkrovos perkėlimas; j) pažangus matavimas; k) galios koeficiento koregavimas.

97. Norint įvertinti nustatomą modelį svarbu pripažinti, kad kandidatų, kurie galėtų teikti pajėgumus pagal poreikį, sąrašas yra ilgas. Taip pat reikia pažymėti, kad šių instrumentų kokybė irgi skiriasi.

98. Pavyzdžiui, apkrovos perkėlimas naudotoją, kuris elektros energiją vartoja šaldymui, gali skatinti sumažinti savo poreikį kelioms valandoms ir pasitikėti šilumine inercija, siekiant išvengti bet kokios žalos. Toks naudotojas gali būti (pavyzdžiui) 2 metų sutarties, atnaujinamos kasmet ar kas dveji metai, šalis; tokiu atveju šiam vartotojui būtų svarbūs trumpalaikių aukcionų signalai.

99. Be to, galima įsivaizduoti kitą įmanomą instrumentą, t. y. kogeneracinės elektrinės statybą arba energijos valdymo sistemos pastatuose sukūrimą, siekiant optimizuoti poreikio valdymą, tačiau tokiu atveju norint gauti finansavimą reikalingas užtikrintumas, sietinas su ilgalaike pajėgumų sutartimi. Esminis dalykas yra šis: norint įvertinti, ką gali leisti poreikio valdymas, reikia nustatyti galimus instrumentus, kurie tikriausiai reaguoja į pajėgumų pirkimo signalus ir kurie į tai nereaguoja, nes skatinimas neatitinka atitinkamų dalyvių poreikių.

100. Pažymėtina, kad DECC metodologija nustatyti DSR pasiūlytų pajėgumų apimtį atitinka Naujosios Anglijos ir PJM pasirinkimus (išskyrus poveikį praradimams). Šiuo atžvilgiu tai suteikia galimybę patvirtinti prielaidas, palyginant ir atskiriant šias sistemas.

101. Kalbėdami su DECC ir *N[ational] G[rid*] supratome, kad poreikio valdymas dar nėra taip gerai suprantamas, kaip tradicinė gamyba. Tai nėra kritika, nes tai ir nepriklauso *N[ational] G[rid*], kuris labai skiriasi nuo paskirstymo tinklo operatorių ir patvirtintų elektros energijos tiekėjų, ir niekas negali išsamiai ir detaliai suprasti duomenų apie poreikį ir motyvacijos surinkti šiuos duomenis. Pavyzdžiui, atsakymai į tokius klausimus: „koks vidutinis CHP pasiekiamumas kilus sunkumams sistemoje“, nežinomi, nors žinomi metiniai vidurkiai.

102. Mes puikiai suprantame, kad dėl visų šių priežasčių *N[ational] G[rid*] negalėjo atlikti poreikio valdymo vertinimo taip gerai, kaip iki šiol tai daugeliu atveju darė savo kitoje veikloje. Vis dėlto tai reiškia, kad reikia skubiai įtvirtinti nuolatinę procedūrą, leidžiančią užtikrinti, kad dėl poreikio valdymo atsiradę ištekliai nebūtų švaistomi ir kad šio trūkumo dėl netinkamo išteklių naudojimo neturėtų vėl padengti nauji gamybos pajėgumai.

<…>

104. Nors kolegija nemano žinanti visus dėl poreikio valdymo galimai turimus išteklius, vis dėlto ji mano, kad dabartinė struktūra grindžiama pajėgumus, kuriuos būtų galima gauti, sąlyginai sumažinančiomis prielaidomis. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pajėgumų mechanizmas vieniems metodams, elgesiui ir technologijoms tinka labiau nei kitiems.

105. Taigi, net jei tarptautinė patirtis DER srityje, konkrečiai patirtis JAV, kuria remdamasi kolegija paskelbė informaciją, kad DER potencialiai didele dalimi gali prisidėti prie pajėgumų pirkimo, yra naudinga (tai lėmė mažesnį papildomų gamybos pajėgumų poreikį), Jungtinės Karalystės ambicijos šiuo metu nustatytoje sistemoje turėtų būti mažesnės. Papildomai pagrindžiant šias mažesnes ambicijas reikia pažymėti, kad, pavyzdžiui, tradiciniai gamintojai gaus išmokas ir pajamas, susijusias su perdavimo tinklo naudojimu pajėgumų mechanizmui, o decentralizuoti gamintojai bus mažiau skatinami nei tradiciniai gamintojai, jei negalės tuo pačiu metu naudotis triados išvengimo teikiama nauda ir pajamomis iš pajėgumų mechanizmo.

106. Remdamiesi komiteto pateiktu DER siūlomo pajėgumų pirkimo išaiškinimu manome, kad ne visas organizuojant kitus pajėgumų pirkimus per aukcionus, pavyzdžiui, JAV, įrodytas potencialas bus išnaudotas ir kad, norint tai suvokti, reikia geriau suprasti poreikio valdymo srityje turimus instrumentus. Esminis modeliavimo dalykas yra šis: jo įtaka numanomai poreikio apimčiai piko laikotarpiu, kuri yra pagrindinis veiksnys nustatant, kokį kiekį pajėgumų reikia pirkti, nėra taip ginčijama, kaip galėtumėme tikėtis.“

143 Kaip ir *Tempus* ieškinyje, šioje analizėje pabrėžiamas skubus poreikis atsižvelgiant į poreikio valdymo potencialą nustatyti tinkamas skatinimo priemones, kurios leistų šiam poreikio valdymui veiksmingai dalyvauti pajėgumų pirkime. Toks tyrimas leistų išvengti, kad pajėgumų pirkimo būdai netrukdytų išnaudoti poreikio valdymo potencialo ir jį pakeistų naujais gamybos pajėgumais. Šiuo klausimu PTE apgailestauja dėl to, kad šiuo metu nėra organizacijos, iš kurios būtų galima gauti duomenų, reikalingų susirinkti ir suprasti informaciją apie poreikio valdymo potencialą įvairiais aspektais, nors tam tikrų duomenų jau yra.

144 Nors *National Grid* ir Jungtinės Karalystės energetikos ir klimato kaitos ministerija nepritaria šiai PTE nuomonei, galima manyti, kad Komisija per formalią tyrimo procedūrą turi pakankamai priemonių prašyti ir gauti informacijos, reikalingos įvertinti situaciją, siekiant nustatyti, ar reikia (ir kiek reikia) skatinti, kad atsiskleistų poreikio valdymo realus potencialas sprendžiant Jungtinėje Karalystėje nustatytą pajėgumų nepakankamumo problemą.

145 Trečia, pateikdama išvadas ir rekomendacijas PTE, kad išdėstytų savo nuogąstavimus dėl informacijos ir supratimo apie poreikio valdymą trūkumo Jungtinėje Karalystėje, ataskaitos 6 punkto c papunktyje ir 119 bei 132 punktuose nurodo:

„Kolegija išreiškė savo nuogąstavimus dėl informacijos ir supratimo apie poreikio mažinimą (DSR) trūkumo. Jai labiau patinka „paskirstytųjų energijos išteklių“ (DER) sąvoka, kuri apima visus šaltinius (išskyrus tradicinius gamintojus), o „DSR“ sąvoka apima tik sutaupytą energiją ir integruotą gamybą. Pažymėdama, kaip svarbu yra DECC ir *N[ational] G[rid*] gerinti žinias DER srityje, kolegija rekomenduoja papildomą studijų programą šioje srityje, kad ateityje būtų išnaudojamos DER galimybės.

<…> *N[ational] G[rid*] nurodyta bendra situacija ir sumodeliuota situacija iš principo tinkamos, nes *N[ational] G[rid*] siekė atsižvelgti į pagrįstą informaciją ir suinteresuotųjų asmenų nuomones. Vis dėlto kolegija vieningai mano, kad *N[ational] G[rid*] laikėsi per daug atsargios nuomonės dėl įvairių esminių prielaidų, ypač dėl jungiamojo tinklo srautų, ir kad *N[ational] G[rid*] pervertino pirktiną kiekį, nes šiuos srautus (ir meteorologines sąlygas) laikė kintamaisiais, užuot įtraukusi juos į jungiamojo tinklo pajėgumus, atsižvelgiant į numanomą jų pasiekiamumo tikimybę (kaip elektrinių atveju). Tačiau jei laukiami jungiamojo tinklo srautai pasiektų 2,25 GW (nurodyta, kad 75 % sudaro importas), pirktinų pajėgumų kiekis atitinkamai sumažėtų, ir dėl nedidelių papildomų pastangų siekiant pasinaudoti DSR ir pagreitinti jungiamojo tinklo pajėgumų nustatymą, ir jei tikėsimės didėjančios anglį naudojančių elektrinių pasiūlos aukcionuose, šio kiekio pakaktų, siekiant išvengti naujų CCGT [kombinuoto ciklo dujų turbinos].

<…> 9 rekomendacija: <…> nedelsiant turi būti sukurta viso DER potencialo tyrimo programa, kad būsimiems aukcionams būtų suteikta vertingos informacijos; ypač svarbūs visi šioje ataskaitoje paminėti instrumentai, kurie leidžia sumažinti poreikį piko laikotarpiu.“

146 Šiame Bendrojo Teismo vertinimo etape paaiškėja, kad atlikdama pirminį patikrinimą Komisija galėjo analizuoti informaciją, kuri leido įvertinti ne tik dabartinį poreikio valdymo (technologija, kurią Jungtinė Karalystė laiko patikima ir rentabilia ir kurios pavyzdžiai JAV rodo ją esant naudingą ir veiksmingą) vaidmenį, bet ir poreikio valdymo realų potencialą, nurodytą *National Grid* pateiktose prognozėse, kurias pranešime mini Jungtinė Karalystė ir pagal kurias poreikio valdymas 2018–2019 m. gali suteikti 3 GW pajėgumų.

147 Be to, Komisija žinojo apie sunkumus atsižvelgiant į poreikio valdymo potencialą perkant pajėgumus, kuriuos nurodė PTE. Kaip ir atsižvelgiant į jungiamojo tinklo potencialą, kur PTE nuogąstavimus Komisija ginčijamo sprendimo 124 punkte pripažino „rimtais“, ir kaip matyti iš šio sprendimo 141–145 punktų, organizuojant numatomą pajėgumų pirkimą gali būti nepakankamai atsižvelgta į poreikio valdymo potencialą ar, plačiau kalbant, į visą potencialą, kuris gali sumažinti būtinybę naudotis gamybos pajėgumais, siekiant išspręsti pajėgumų nepakankamumo problemą.

148 Šiuo klausimu reikia priminti, kad iš gairių 224 dalies matyti, jog poreikio valdymo operatorių dalyvavimo vertinimas yra tyrimo, kurį vertindama valstybės narės įsikišimo poreikį turi atlikti Komisija, sudedamoji dalis.

149 Vis dėlto šioje byloje iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija nusprendė, jog norint įvertinti, ar tinkamai buvo atsižvelgta į poreikio valdymą, kad nebeliktų abejonių dėl pagalbos schemos suderinamumo su vidaus rinka, pakako pritarti Jungtinės Karalystės šiuo klausimu numatytiems būdams.

150 Iš tikrųjų, kaip ginčijamo sprendimo 122 konstatuojamojoje dalyje nurodo Komisija, dėl pagalbos suderinamumo vertinimo ir valstybės indėlio skatinant poreikio valdymą pakanka pažymėti:

– „Jungtinė Karalystė nurodė, kad pirmasis 2014 m. gruodžio mėn. aukcionas bus esminis gaunant informacijos apie poreikio valdymą ir jo potencialą“, ir „paaiškino, kad išnagrinės per pirmąjį T-4 aukcioną gautą informaciją, taip pat užtikrins, kad paklausos kreivės būtų tinkamai suderintos, ir į tai bus atsižvelgta *Future Energy Scenario de National Grid* procedūroje rengiant ataskaitas dėl elektros energijos pajėgumų, skirtas būsimiems aukcionams“,

– „atsakydamas į PTE ataskaitą *National Grid* pasiūlė bendrą su *Energy Networks Association* (Energijos tinklų asociacija) (įskaitant *Distribution Network Operators*) (perdavimo tinklų operatoriai) projektą“,

– „be to, Jungtinė Karalystė parengė nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio aukcionų, kad paskatintų poreikio valdymo plėtrą 2015–2016 m., ir 20 mln. GBP bandomąjį projektą energijos poreikio mažinimo srityje (*Electricity Demand Reduction pilot*).“

151 Komisija skundžiamo sprendimo 128 konstatuojamojoje dalyje taip pat nusprendė, kad nors pagalbos schema „gali skatinti gamybą iš iškastinio kuro“, ji galėjo konstatuoti, kad kasmet vertinant pajėgumų nepakankamumo problemą atsižvelgiama į visas operatorių rūšis, įskaitant poreikio valdymo operatorius (taip pat žr. ginčijamo sprendimo 134 ir 149 konstatuojamąsias dalis). Ginčijamo sprendimo 129 konstatuojamojoje dalyje ji nusprendė, kad „technologiniu požiūriu priemonė yra neutrali“, todėl nesustiprina iškastinį kurą naudojančių elektros energijos gamintojų pozicijos.

152 Tokie vertinimai, susiję su minėta turima informacija ir informacija, kurią Komisija galėjo turėti pasinaudojusi jai pagal Reglamentą Nr. 659/1999 suteiktomis priemonėmis, taip pat su vaidmens, kurį gali turėti poreikio valdymas pajėgumų pirkime, svarba, siekiant, be kita ko, geriau apibrėžti valstybės intervenciją ir nustatyti tinkamo dydžio pagalbą gamybai naudojant iškastinį kurą, neleidžia Komisijai atsikratyti abejonių, kylančių iš jos turėtos informacijos ar informacijos, kurią ji galėjo turėti, priimant ginčijamą sprendimą.

153 Konkrečiai kalbant, kaip matyti iš gairių 226 dalies ir 232 dalies a punkto, pagal kuriuos pagalbos priemonės „turi būti atviros“, be to, „jomis turėtų būti tinkamai skatinami tiek esami, tiek būsimi gamintojai ir operatoriai, taip pat operatoriai, naudojantys pakaitines technologijas, pavyzdžiui, poreikio valdymo <…> priemones“, ir „turėtų būti parengtos taip, kad visi gamybos pajėgumai, galintys padėti veiksmingai išspręsti gamybos pajėgumų nepakankamumo problemą, dalyvautų minėtose

priemonėse“, labai svarbu Komisijai užtikrinti, kad nagrinėjamas pajėgumų pirkimas visiems sprendimams leistų realiai ir veiksmingai dalyvauti, nes bet kuris sprendimas turi savo pranašumų ir trūkumų sprendžiant pajėgumų nepakankamumo problemą.

154 Priešingai, nei ginčijamame sprendime tvirtina Komisija, atsižvelgiant į turimą informaciją ir poreikio valdymo vaidmenį, jai šioje byloje nepakako tik priemonės „atviro pobūdžio“ darant išvadą, kad ji technologiniu požiūriu yra neutrali, detaliau neišnagrinėjus atsižvelgimo į šį technologinį sprendimą realumo ir veiksmingumo pajėgumų pirkimui.

155 Iš tikrųjų, nors iš ginčijamo sprendimo galima daryti išvadą, kad Komisija nagrinėjo Jungtinės Karalystės pateiktą informaciją dėl atsižvelgimo į gamybos pajėgumus vertinant pajėgumų pirkimą ir dėl PTE ataskaitoje išsakytų nuogąstavimų apie atsižvelgimą į jungiamojo tinklo siūlomus pajėgumus, jokie iš ginčijamame sprendime nurodytų įrodymų nepatvirtina, kad Komisija kruopščiai atliko savo tyrimą dėl veiksmingo atsižvelgimo į poreikio valdymą, kurio potencialas ir nauda minėtam pirkimui buvo pripažinti. Pavyzdžiui, ginčijamame sprendime niekur neminima *National Grid* nurodyta 3 GW prognozė. Vertindama poreikio valdymo vaidmenį ir galimą apimtį pajėgumų pirkime Komisija pripažino Jungtinės Karalystės pateiktą informaciją ir prielaidas (žr. šio sprendimo 149–151 punktus), nepaisydama jų įtakos aukcionams pateiktų pajėgumų apimčiai ir pagalbos, reikalingos pajėgumų pirkimui, dydžiui.

156 Taigi, kalbant apie pirmojo 2014 m. gruodžio mėn. aukciono T-4 rezultatus, kadangi šis aukcionas organizuotas nepakankamai atsižvelgiant į poreikio valdymo potencialą, egzistuoja rizika (kaip nurodyta, be kita ko, PTE ataskaitoje), kad pajėgumų gamybai bus suteiktas svarbesnis vaidmuo, nei būtina. Taigi negalima atmesti, kad jei Komisija būtų pati atlikusi poreikio valdymo potencialo vertinimą nagrinėjant atsižvelgimą į *National Grid* prognozes ar kitus šaltinius arba nagrinėjant sėkmingus JAV pavyzdžius, poreikio valdymo operatorių dalyvavimo tvarka būtų buvusi kitokia.

157 Be to, kalbant apie aukcionus T-1, reikia priminti, kad pagal ginčijamo sprendimo 45–47 konstatuojamąsias dalis tam tikras pajėgumų kiekis bus atskirtas nuo aukcionų T-4, „rezervuojant“ jį aukcionams T-1, įvertinus „rentabilų“ poreikio valdymo kiekį, kuris galėtų būti pateiktas aukcionuose. Taip pat aišku, kad šis kiekis gali būti sumažintas, jei poreikis tarp aukcionų T-4 ir aukcionų T-1 mažėja. Tačiau, kaip buvo patvirtinta per posėdį, iš šių konstatuojamųjų dalių darytina išvada, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė įsipareigojo aukcionams T-1 pateikti mažiausiai 50 % šių „rezervuotų“ pajėgumų, pasilikdama galimybę nesilaikyti šio įsipareigojimo, jei poreikio valdymas ilguoju laikotarpiu pasirodytų nerentabilus arba poreikio valdymo sektorius būtų pripažintas kaip pakankamai brandus. Iš tikrųjų 2014 m. elektros pajėgumų reglamento 10 straipsnio „Patikrinimas, ar turi būti organizuojamas aukcionas“ 3 dalyje numatyta, kad kompetentingas ministras gali nuspręsti, kad nereikia organizuoti aukcionų T-1, jei prognozės rodo, kad nė vienas poreikio valdymo tiekėjas nedalyvaus tokiame aukcione. Todėl, kadangi aukcionai T-1 priklauso, be kita ko, nuo poreikio valdymo „rentabilių“ pajėgumų, galinčių dalyvauti aukcionuose, prognozės, Komisija ginčijamame sprendime turėjo išnagrinėti ir įvertinti poreikio valdymo potencialius pajėgumus.

158 Tokiomis aplinkybėmis turima informacija apie poreikio valdymo potencialą, atsižvelgiant į vaidmens, kokį gali turėti šis technologinis sprendimas pajėgumų pirkimui, svarbą, gali patvirtinti abejones dėl šios pagalbos schemos suderinamumo su vidaus rinka, o iš ginčijamo sprendimo negalima daryti išvados, kad šios abejonės buvo pašalintos po Komisijos atlikto pirminio patikrinimo.

e) Dėl poreikio valdymo tariamo diskriminavimo ar nepalankaus vertinimo organizuojant pajėgumų pirkimą

159 *Tempus* tvirtina, kad vertinant nagrinėjamą priemonę turėjo kilti abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka, nes buvo pažeisti poreikio valdymo operatorių vienodo požiūrio, teisėtų lūkesčių apsaugos ir proporcingumo principai. Konkrečiai kalbant, *Tempus* prieštarauja dėl poreikio valdymo

operatorių vertinimo, turint omenyje sutarčių dėl pajėgumų trukmę, pajėgumų pirkimo išlaidų susigrąžinimo metodą, dalyvavimo pajėgumų pirkime sąlygas ir papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą poreikio valdymo operatoriams nebuvimą.

1) Dėl pajėgumų sutarčių trukmės

160 *Tempus* iš esmės tvirtina, kad Komisija turėjo kilti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka, nes pagal šią priemonę ilgesnes nei vienų metų sutartis gali pasirašyti tik gamintojai, kurių investicijos į kapitalą viršija numatytą ribą, todėl buvo pažeistas vienodo požiūrio principas poreikio valdymo operatorių nenaudai. Toks diskriminavimas prieštarauja nagrinėjamos priemonės technologinio neutralumo tikslui, suteikia konkurencinį pranašumą gamintojams ir „užrakina“ didelę dalį poreikio, kurio būtų buvę galima išvengti pasitelkiant poreikio valdymą.

161 *Tempus* tvirtina, kad šis skirtingas požiūris nepagrįstas didesnėmis gamintojų investicijomis atnaujinant esamas elektrines ar statant naujas. Iš tikrųjų poreikio valdymo operatoriai ir jų klientai taip pat turi investuoti. Be to, poreikio valdymo operatorių klientai prieš atlikdami šias investicijas nori turėti naudos garantijas. Šiuo klausimu *Tempus* tvirtina, kad Jungtinei Karalystei buvo pateikta informacijos, todėl ji negalėjo pranešime paprasčiausiai nurodyti, kad poreikio valdymo sektorius, grįsdamas poreikio valdymo operatorių dalyvavimą aukcionuose, nepateikė „skaičiais pagrįstų“ įrodymų dėl ilgesnės trukmės sutarčių poreikio.

162 Komisija iš esmės nurodo tinkamai išanalizavusi nagrinėjamą priemonę, kiek tai susiję su poreikio valdymo operatorių ir kitų pajėgumų tiekėjų skirtingu vertinimu, ir nusprendusi, kad ši priemonė jiems leidžia būti konkurencingiems dėl jų pačių savybių. Siūlomų sutarčių trukmės skirtumas pateisinamas pagrindiniu nagrinėjamos priemonės tikslu, t. y. užtikrinti pakankamus pajėgumus ateityje ir skatinti investicijas į naujas elektrines. Su poreikio valdymo operatoriais negali būt pasirašoma ilgesnė nei vienų metų sutartis, nes jiems nereikalingas toks finansavimas kaip gamintojams, atnaujinantiems esamas elektrines arba statantiems naujas. Šiuo klausimu Komisija tvirtina, jog vykstant administracinei procedūrai nei *Tempus*, nei UKDRA nepateikė pagrįstų argumentų, kad poreikio valdymo operatoriams reikalingos panašios investicijos į tas, kokių reikia elektrinių atnaujinimo ir naujų elektrinių statymo projektams, taip pat nepateikė jokių skaičiais pagrįstų įrodymų šiuo klausimu.

163 Atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktus klausimus Komisija tvirtina, kad jei su atnaujinamomis ir statomomis naujomis elektrinėmis būtų pasirašomos vienų metų sutartys, jos, atsižvelgiant į investicijų dydį, tikriausiai visiškai nedalyvautų aukcionuose arba iš jų būtų pašalintos, nes jų pasiūlymai viršytų nustatytą didžiausią kainą; jei vis dėlto sugebėtų dalyvauti aukcione, jų pasiūlyta kaina tikriausiai būtų labai didelė ir taptų aukciono galutine kaina. Komisija mano, kad tai ne tik suteiktų esamiems gamintojams ir poreikio valdymo operatoriams išskirtinę naudą, bet ir lemtų dideles išlaidas visiems galutiniams klientams, o tai savo ruožtu lemtų pagalbos dydžio neproporcingumą.

164 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją vienodo požiūrio principas, kaip Sąjungos teisės bendrasis principas, reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks požiūris būtų objektyviai pagrįstas. Skirtingų situacijų panašumą reikia vertinti atsižvelgiant į visus joms būdingus veiksnius. Šiuos elementus ir jų panašumą reikia nustatyti ir įvertinti atsižvelgiant visų pirma į Sąjungos akto, kuriame įtvirtintas atitinkamas skirtumas, objektą ir tikslą. Be to, reikia atsižvelgti į srities, kuriai nagrinėjamas aktas priklauso, principus ir tikslus (žr. 2014 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português / Komisija*, T-487/11, EU:T:2014:1077, 139 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

165 Šiuo atveju pirmiausia reikia konstatuoti, kad nagrinėjama priemonė poreikio valdymo operatoriams nesuteikia jokios galimybės pasirašyti pajėgumų sutartis ilgesniam nei vienų metų laikotarpiui.

166 Remiantis ginčijamu sprendimu, tik pajėgumų tiekėjai, kurie investuoja daugiau nei 125 GBP už 1 kW (atnaujinamos elektrinės), gali pasirašyti iki trejų metų trukmės pajėgumų sutartis ir tik pajėgumų tiekėjai, kurie investuoja daugiau nei 250 GBP už 1 kW (naujos elektrinės), gali pasirašyti iki penkiolikos metų pajėgumų sutartis (ginčijamo sprendimo 57 konstatuojamoji dalis).

167 Nors ginčijamo sprendimo 57 konstatuojamojoje dalyje vartojama technologiškai neutrali „pajėgumų tiekėjo“ sąvoka, iš pranešimo ir 2014 m. elektros energijos pajėgumų reglamento 2 straipsnio 1 dalies, 4, 5 straipsnių ir 11 straipsnio 3 dalies matyti, kad trejų ir penkiolikos metų trukmės pajėgumų sutartys pasirašomos tik su gamybos CMU, investavusiais daugiau, nei ministerijos numatyta riba, o su poreikio valdymo CMU tokios sutartys nepasirašomos.

168 Taigi, pirma, poreikio valdymo operatoriai, net jei investuoja į kapitalą daugiau nei gamybos CMU nagrinėjamoje priemonėje nustatyta riba, negali pasirašyti trejų ar penkiolikos metų trukmės sutarčių. Antra, nagrinėjamoje priemonėje nėra nustatyta jokios investicijų ribos poreikio valdymo CMU, kuri suteiktų šiems operatoriams galimybę pasirašyti ilgesnes nei vienų metų trukmės sutartis.

169 Ginčijamame sprendime Komisija patvirtino Jungtinės Karalystės poziciją, kad galimybės gamybos CMU, kurių investicijos viršija ministerijos nustatytas ribas, pasirašyti maksimalias iki trejų arba iki penkiolikos metų pajėgumų sutartis suteikimas ir taisyklė, pagal kurią poreikio valdymo CMU gali pasirašyti tik vienų metų pajėgumų sutartis, yra pagrįsti (ginčijamo sprendimo 106, 129 ir 145 konstatuojamosios dalys). Ji nusprendė, kad poreikio valdymo operatorių poreikis investuoti yra mažesnis nei gamintojų, atnaujinančių elektrines ar statančių naujas. Tuo remdamasi Komisija pripažino, kad nauji ar atnaujinami gamybos pajėgumai, kuriems reikalingos didelės investicijos, suteikia teisę pasirašyti ilgesnės trukmės pajėgumų sutartis, kad operatoriai gautų reikiamą finansavimą; ji taip pat nusprendė, kad trumpesnės trukmės sutarčių su poreikio valdymo operatoriais pasirašymas nediskriminuoja jų atnaujinamų elektrinių naujų elektrinių valdytojų atžvilgiu. Todėl ji nusprendė, kad nagrinėjama priemonė technologiniu požiūriu yra neutrali ir nesustiprina iškastinį kurą naudojančių gamintojų pozicijos.

170 Taigi reikia patikrinti, ar Komisija galėjo patvirtinti skirtingą poreikio valdymo operatorių ir gamintojų vertinimą, nepradėjusi formalios tyrimo procedūros; arba ar jokios galimybės poreikio valdymo operatoriams pasirašyti ilgesnę nei vienų metų pajėgumų sutartį nebuvimas turėjo sukelti Komisijai abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka.

171 Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, kad remiantis gairių 226 dalyje nustatytais reikalavimais nagrinėjama priemonė turi būti technologiškai neutrali.

172 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad nagrinėjama priemone siekiama įsigyti pakankamai pajėgumų, kad būtų užtikrintas elektros energijos tiekimo saugumas Jungtinėje Karalystėje (ginčijamo sprendimo 4 ir 126 konstatuojamosios dalys).

173 Iš pranešimo konkrečiau matyti, kad pagrindinis nagrinėjamos priemonės tikslas – leisti Jungtinės Karalystės elektros energijos rinkoje patikimai ir tinkamai tiekti pajėgumus vartotojams mažiausiomis kainomis, minimizuojant nenumatytus padarinius ir siekiant platesnių vyriausybės tikslų, t. y. anglis naudojančių elektrinių atsisakymas, greitesnio reagavimo į poreikį skatinimas ir didesnė energijos vidaus rinkos integracija (pranešimo 139 punktas). Be to, dėl siekio užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą Jungtinėje Karalystėje pranešime pažymima, kad nagrinėjama priemone siekiama skatinti pakankamas investicijas į gamybos pajėgumus ir kitus pajėgumus, įskaitant konkrečią pagalbą su poreikiu susijusiems sprendimams (pranešimo 140 punktas). Šie tikslai atitinka gairių 216–221 dalyse nurodytus tikslus, kurias gali būti grindžiama pagalbos priemonė, sprendžianti pajėgumų nepakankamumo problemą.

174 Kalbant apie pagrindinį tikslą, t. y. užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 121 punkte ir kaip tai aiškiai pripažino Komisija, atsakydama į Bendrojo Teismo 2017 m. gegužės 5 d. raštu pateiktus klausimus, pažymėtina, kad šalys sutaria, kad tiek gamintojų, tiek poreikio valdymo operatorių siūlomi pajėgumai iš principo gali prisidėti sprendžiant pajėgumų nepakankamumo problemą.

175 Taip pat dėl antrinio tikslo, t. y. skatinti pakankamas investicijas į naujus pajėgumus, reikia konstatuoti, kad nagrinėjamos priemonės tikslas aiškiai apima tiek gamybos pajėgumus, tiek kitus pajėgumus, pavyzdžiui, poreikio valdymą. Pranešimo 355 punkte, be kita ko, aiškiai pažymima, kad pajėgumų pirkimo tikslas nėra įsigyti iš anksto nustatytą kiekį konkrečios technologinės rūšies pajėgumų. Priešingai, nagrinėjama priemone leidžiama rinkai spręsti, koks yra tinkamas kiekvienos rūšies pajėgumų (nauji gamybos pajėgumai, atnaujinami gamybos pajėgumai, esami gamybos pajėgumai, esami poreikio valdymo pajėgumai, nepatvirtinti poreikio valdymo pajėgumai) kiekis, kad būtų pasiektas Jungtinės Karalystės nustatytas elektros energijos tiekimo saugumas.

176 Iš to matyti, kad, kalbant apie nagrinėjama priemone siekiamus technologiniu požiūriu neutralius elektros energijos tiekimo saugumo tikslus, poreikio valdymo operatoriai turi būti vertinami kaip esantys tokioje pačioje padėtyje kaip ir gamintojai. Juo labiau kad gairės reikalauja, kad pagalbos priemonės dėl pajėgumų pirkimo būtų atviros ir jomis turėtų būti tinkamai skatinami tiek esami, tiek būsimi gamintojai ir operatoriai, taip pat operatoriai, naudojantys pakaitines technologijas, pavyzdžiui, poreikio valdymo ar saugyklų sprendimus (gairių 226 dalis). Taigi Komisija turėjo patikrinti, ar tai, kad ilgesnės nei vienų metų pajėgumų sutartys gali būti pasirašomos tik dėl gamybos pajėgumų, nepaisant visko, leidžia laikyti pajėgumų pirkimą technologiniu požiūriu neutraliu ir neiškraipo konkurencijos tarp gamintojų ir poreikio valdymo operatorių.

177 Antra, iš ginčijamo sprendimo matyti, jog tai, kad ilgesnės nei vienų metų pajėgumų sutartys pasirašomos tik su tam tikrais pajėgumų tiekėjais, grindžiama šių didesnėmis investicijomis ir finansavimo sunkumais.

178 Remiantis ginčijamu sprendimu, tai, kad ilgesnės sutartys pasirašomos su naujais dalyviais, pateisinama naujų konkurencingų operatorių patekimo į rinką skatinimu. Ilgalaikės sutarties su naujais rinkos dalyviais pasirašymas jiems leidžia mažiausiomis sąnaudomis gauti finansavimą investicijoms. Tai leidžia sumažinti patekimo į rinką kliūtis nepriklausomoms įmonėms, kurios negali finansuoti savo investicijų į naujus pajėgumus iš pajamų, gaunamų iš kitų jų valdomų elektrinių. Skatindamos konkurenciją pajėgumų pirkime ilgesnės trukmės sutartys gali sumažinti vartotojų išlaidas elektros energijos ir pajėgumų rinkose. Sutarties ilgesniam laikotarpiui pasirašymas taip pat turėtų sumažinti riziką, kad daug investuojantys dalyviai nesiektų visų savo išlaidų susigrąžinti vienų metų sutartimi (ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamoji dalis).

179 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad pasirašant ilgesnės trukmės pajėgumų sutartis siekiama įgyvendinti šio sprendimo 173 nurodytą technologinio neutralumo tikslą, t. y. užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą skatinant pakankamas investicijas į pajėgumus. Be to, nors ginčijamame sprendime pažymimas poreikis skatinti naujų dalyvių atėjimą į rinką, reikia konstatuoti, kad ilgesnės nei vienų metų trukmės pajėgumų sutarčių pasirašymu siekiama platesnio tikslo, nes esamas elektrines atnaujinantys operatoriai taip pat gali pasirašyti trejų metų trukmės pajėgumų sutartis. Iš to matyti, kad ilgesnės trukmės sutarties pasirašymo pagrindinis tikslas yra sumažinti tam tikrų operatorių finansavimo sunkumus daug investuojant į kapitalą, taip užtikrinant jiems pajamas kelerius metus ir suteikiant galimybę pateikti konkurencingą pasiūlymą aukcionuose, nes savo išlaidas jie galės susigrąžinti per kelerius metus.

180 Taigi reikia konstatuoti, kad taikant nagrinėjamą priemonę esminis veiksnys nustatant, su kuriais operatoriais gali būti pasirašytos ilgesnės nei vienų metų trukmės pajėgumų sutartys, yra investicijų dydis ir finansavimo sunkumai, kurie gali trukdyti operatoriui dalyvauti pajėgumų pirkime.

181 Kadangi ilgesnės trukmės sutartys buvo pripažintos būtinomis norint sukurti vienodas sąlygas konkurencijai, reikėjo išnagrinėti, kokia turi būti trukmė, leidžianti kiekvienos kategorijos tiekėjui nevaržomai dalyvauti pajėgumų pirkime, atsižvelgiant į jų investicijas ir finansavimo sunkumus, kad būtų užtikrintas įsipareigojimas tinkamai skatinti visus operatorius. Taigi Komisija turėjo patikrinti, ar tai, kad ilgesnės nei vienų metų trukmės pajėgumų sutartys pasirašomos tik dėl tam tikros technologijos, yra diskriminacija ir prieštarauja tikslui sukurti technologiniu požiūriu neutralų pajėgumų pirkimą, taigi, prieštarauja gairėse nustatytiems reikalavimams.

182 Trečia, reikia konstatuoti, kad Komisija patvirtino Jungtinės Karalystės poziciją, kad pasirašyti ilgesnių nei vienų metų trukmės pajėgumų sutarčių su poreikio valdymo operatoriais nebuvo būtina, net neišnagrinėjusi, ar jų investicijos ir finansavimo sunkumai galėtų pateisinti tokių sutarčių pasirašymą, taip leidžiant jiems dalyvauti aukcionuose, nenustatant per didelės galutinės kainos.

183 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija detaliai išnagrinėjo pajėgumų tiekėjų, statančių naujas ar atnaujinančių esamas elektrines, finansavimo poreikius. Komisija aiškiai prašė Jungtinės Karalystės pateikti papildomos informacijos dėl jos sprendimo, susijusio su pajėgumų sutarčių trukme, nes ilgesnės trukmės sutartys iš principo yra problemiškesnės ir turi būti nuodugniai pagrįstos (pranešimo 16 lentelė, 161 puslapis). Taigi vertindama optimalią pajėgumų sutarčių trukmę ir investicijų ribas, su kuriomis šios sutartys turėtų būti siejamos, Komisija galėjo remtis Jungtinės Karalystės pateikta detalia informacija apie išlaidas ir finansavimo sunkumus statant naujas elektrines. Tai buvo pagalba šiems operatoriams siekiant gauti finansavimą ir išvengti, kad jiems dalyvaujant pajėgumų pirkime jų galutinė kaina nebūtų per didelė, kartu leidžiant jiems susigrąžinti visas investicijas iš pajamų, gaunamų tik iš pajėgumų pirkimo. Jungtinės Karalystės pateikta informacija apėmė kelis išsamius atvejų tyrimus, kuriuose analizuojami skirtingi scenarijai ir įvairių operatorių bei elektrinių tipiniai verslo planai (pranešimo 4.3.1, 4.6.5, C.4.3 punktai).

184 Vis dėlto iš ginčijamo sprendimo negalima daryti išvados, kad Komisija būtų detaliai analizavusi poreikio valdymo operatorių investicijas ir finansavimo poreikius. Iš tikrųjų gavusi 2014 m. birželio 9 d. UKDRA raštą, kuriame ši asociacija atkreipė Komisijos dėmesį į skirtingą gamintojų ir poreikio valdymo operatorių vertinimą, Komisija paprašė Jungtinės Karalystės pateikti pastabas šiuo klausimu. Vis dėlto Komisija tik pasitenkino Jungtinės Karalystės atsakymu, kuriame ši nurodė, kad poreikio valdymo operatoriams nereikalingos tokios investicijos, kaip naujų elektrinių valdytojams, ir kad UKDRA nepateikė jokių skaičiais pagrįstų įrodymų, patvirtinančių jos nuomonę, kad ilgalaikės pajėgumų sutartys būtinos skatinant poreikio valdymo operatorių dalyvavimą aukcionuose (pranešimo 511 punktas).

185 Pirma, reikia konstatuoti, kad Jungtinė Karalystė nepateikė jokios išsamios analizės, pagrindžiančios jos poziciją ir paneigiančios informaciją dėl finansavimo poreikio gamintojams. Duomenų apie poreikio valdymą trūkumas Jungtinėje Karalystėje buvo, be kita ko, nurodytas ir PTE ataskaitoje (žr., be kita ko, šio sprendimo 141 ir 142 punktuose cituojamus ataskaitos 19, 96 ir 101 punktus). Nors Komisija ginčijamo sprendimo 120 punkte iš dalies cituoja PTE ataskaitos išvadas, ji nemanė, kad būtų naudinga jai pačiai surinkti daugiau informacijos apie poreikio valdymą, kompensuojant Jungtinės Karalystės pateiktos informacijos trūkumą. Taigi reikia pažymėti, kad nei ginčijamame sprendime, nei pranešime nėra pateikiama išsamaus poreikio valdymo operatoriams reikalingų investicijų tyrimo.

186 Antra, reikia pažymėti, kad, kalbant apie pajėgumų sutarčių trukmes, numatytas skirtingiems pajėgumų tiekėjams, vienodas požiūris yra pagrindinis poreikio valdymo operatorių reikalavimas, kurio jie tikisi tiek iš Jungtinės Karalystės, tiek iš Komisijos. Kaip matyti iš UKDRA indėlio per viešas konsultacijas, su kurių turiniu Komisija galėjo susipažinti prieš priimdama ginčijamą sprendimą, UKDRA ginčijo ne tik tai, kad ilgesnes nei vienų metų pajėgumų sutartis gali pasirašyti tik gamybos CMU, kurių investicijos viršija tam tikras ribas, bet ir pačias pasirinktas investicijų ribas. Konkrečiai kalbant, UKDRA aiškiai prašė Jungtinės Karalystės atlikti skirtingų technologijų rūšių investicijų poreikio modeliavimą ir tuo remiantis peržiūrėti ribas. Be to, savo 2014 m. birželio 9 d. rašte UKDRA

Komisijai išdėstė nuogąstavimus dėl 15 metų sutarčių atitikties gairėms ir, nekalbant apie siūlomų sutarčių trukmę, pakartojo poreikio valdymo operatorių norą, kad jie galėtų varžytis dėl tokios pačios trukmės sutarčių kaip ir gamintojai.

187 Trečia, UKDRA ir *Tempus* pripažįsta, kad naujiems poreikio valdymo operatoriams nebūtinai reikalingos tokios investicijos kaip gamintojams, statantiems naujas elektrines. Vis dėlto jos tvirtina, kad nauji poreikio valdymo CMU, kaip ir nauji gamybos CMU, turi investuoti ir patiria finansavimo sunkumų, o tai pateisina ilgesnės nei vienų metų trukmės sutarčių pasirašymą, kuris leistų jiems dalyvauti pajėgumų pirkimo aukcionuose. Konkrečiai kalbant, *Tempus* tvirtina, kad poreikio valdymo operatoriai turi surinkti daug klientų, kad užtikrintų neterminuotas pajėgumų priemones. Be to, investicijos, reikalingos, kad kiekvieno kliento elektros energijos vartojimas būtų lankstus laiko atžvilgiu, kurių gali prireikti poreikio valdymo operatoriams, gali būti labai didelės ir gali reikėti ilgesnės trukmės pajėgumų sutarčių. Taip pat PTE savo ataskaitos 99 punkte aiškiai nurodo, kad tam tikroms su poreikio valdymu susijusioms investicijoms „reikia užtikrinimo ilgalaike pajėgumų sutartimi, kad būtų galima gauti finansavimą“, ir konstatuoja, kad svarbu nustatyti galimus išteklius poreikio valdymo srityje, kurie nereaguos į rinkos signalus, nes esamo skatinimo nepakanka patenkinti jų poreikiams. Poreikio valdymo operatoriai ne vieninteliai, tvirtina, kad visi pajėgumų tiekėjai turėtų varžytis dėl vienodos trukmės sutarčių, nepriklausomai nuo naudojamos technologijos, nes tik taip būtų sudarytos vienodos sąlygos konkurencijai. Iš pranešimo matyti, kad kelios vertikaliai integruotos elektros kompanijos pažymėjo, jog tam, kad būtų teisingai palygintos pajėgumų kainos, dėl visų pajėgumų turėtų būti sudaromos vienodos trukmės sutartys ir visi pajėgumų tiekėjai galėtų laisvai pasirinkti sutarties trukmę, leidžiančią jiems būti konkurencingiems aukcionuose (pranešimo 79 puslapis).

188 Ketvirta, priešingai, nei tvirtina Komisija, negalima priekaištauti *Tempus* ir UKDRA dėl to, kad per administracinę procedūrą nepateikė detalesnės informacijos. Iš tikrųjų, remiantis jurisprudencija, Komisija tam tikrais atvejais privalo ieškoti reikšmingos informacijos (žr. šio sprendimo 69 punktą), kad priimdama ginčijamą sprendimą turėtų įrodymų, kurie pagrįstai galėtų būti laikomi aiškiais ir pakankamais norint atlikti vertinimą (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Kronoply ir Kronotex / Komisija*, T-388/02, nepaskelbtas Rink., EU:T:2008:556, 127 punktą ir 2009 m. vasario 10 d. Sprendimo *Deutsche Post ir DHL International / Komisija*, T-388/03, EU:T:2009:30, 109 punktą). Todėl norint įrodyti abejones pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalį pakanka, kad *Tempus* įrodytų, jog Komisija neatliko kruopščios ir nešališkos reikšmingos informacijos paieškos ir analizės arba kad ji į šią informaciją tinkamai neatsižvelgė, kad išsklaidytų visas abejones dėl priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka.

189 Šioje byloje, atsižvelgiant į šio sprendimo 171–176 punktuose pateiktus vertinimus, Komisija, turėdama nepakankamai informacijos apie poreikio valdymo operatorių investicijų poreikį, turėjo išsamiau išanalizuoti situaciją, sutikdama, pavyzdžiui, su UKDRA 2014 m. birželio 9 d. rašte pateiktu pasiūlymu pateikti jai daugiau informacijos, kuri leistų nustatyti, ar skirtingos trukmės sutarčių pasirašymas su poreikio valdymo operatoriais ir kitais pajėgumų tiekėjais yra suderinamas su vienodo požiūrio principu. Juo labiau kad poreikio valdymo sektorius labai įvairus ir yra nustatyta, jog Jungtinės Karalystės valdžios institucijos turi nedaug žinių apie šį sektorių, palyginti su žiniomis apie gamybos sektorių (žr. šio sprendimo 141–145 punktus).

190 Galiausiai reikia pažymėti, kad iki trejų ar penkiolikos metų trukmės sutarčių pasirašymas su tam tikrais gamintojais turi įtakos konkurencijai visą šių sutarčių galiojimo laiką. Kadangi ginčijamo sprendimo 131 punkte Komisija nurodė, kad poreikio valdymo sektorius Jungtinėje Karalystėje dar tik kuriamas, ji turėjo išnagrinėti, ar poreikio valdymo operatorių negalėjimas pasirašyti tokios pačios trukmės sutarčių, kaip gamintojai, negali sumažinti jų galimybių prisidėti prie pajėgumų nepakankamumo Jungtinėje Karalystėje problemos sprendimo, kai šis sektorius bus labiau išplėtotas. Iš tikrųjų trejų ar penkiolikos metų trukmės sutarčių pasirašymas sumažina pajėgumų, kurie bus perkami per pajėgumų pirkimo aukcionus ateityje, apimtį.

191 Penkta, PTE savo ataskaitos 102 punkte riziką, susijusią su pajėgumų pirkimo Jungtinėje Karalystėje sukūrimu, dėl nepakankamos informacijos apie poreikio valdymą aprašo taip:

„Dėl visų šių priežasčių pripažįstame, kad *National Grid* negalėjo atlikti išsamios poreikio valdymo analizės, kokią pateikė kitais klausimais. Vis dėlto tai reiškia, kad reikia skubiai sukurti nuolatinę procedūrą, kuri užtikrintų, kad poreikio valdymo ištekliai nebūtų švaistomi, nes nauji gamybos pajėgumai padengia skirtumą, susidarantį dėl neveiksmingumo.“

192 Taigi reikia konstatuoti, kad Komisija, neišnagrinėjusi, kiek reikia investuoti naujiems poreikio valdymo CMU, ir nepatikrinusi, ar reikia nustatyti konkrečias ribas poreikio valdymo CMU atsižvelgiant į jų investicijų poreikį ir priemone siekiamus tikslus, patvirtino Jungtinės Karalystės poziciją, jog nebūtina pasirašyti ilgesnės nei vienų metų trukmės sutarties su poreikio valdymo operatoriais.

193 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad sutarčių, pasirašomų su poreikio valdymo operatoriais ir su gamintojais, skirtumai rodo, kad galėjo kilti abejonių dėl priemonės suderinamumo su vidaus rinka. Iš tikrųjų Komisija turėjo įvertinti poreikio valdymo operatorių investicijas ir finansavimo poreikį, kad patikrintų, ar nebuvo pažeistas vienodo požiūrio principas tarp gamybos CMU ir poreikio valdymo CMU, nepaisant to, kad poreikio valdymo operatoriai gali pasirašyti tik vienų metų trukmės pajėgumų sutartis. Atsižvelgiant į nagrinėjama priemone siekiamo technologinio neutralumo tikslą ir į nustatytus kriterijus, toks tyrimas turėjo būti atliktas prieš nusprendžiant dėl šios priemonės suderinamumo su vidaus rinka. Todėl tai, kad Komisija per pirminį patikrinimą neturėjo išsamios informacijos apie Jungtinės Karalystės sprendimą neleisti poreikio valdymo operatoriams varžytis dėl tos pačios trukmės sutarčių, kaip numatyta kitoms technologijoms, yra abejonių įrodymas.

2) Dėl išlaidų susigrąžinimo metodo

194 *Tempus* tvirtina, kad dėl pasirinkto išlaidų susigrąžinimo metodo, kuris nepakankamai skatina vartotoją mažinti suvartojimą piko laikotarpiais, taigi, neleidžia kaip įmanoma labiau sumažinti pagalbos dydžio, Komisijai turėjo kilti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės proporcingumo, todėl ir dėl jos suderinamumo su vidaus rinka.

195 *Tempus* tvirtina, kad nustatytas išlaidų susigrąžinimo metodas, t. y. išlaidų susigrąžinimas remiantis elektros suvartojimu nuo 16 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną žiemos metu, o ne suvartojimu per tris didžiausius metų piko laikotarpius (triadą), yra nepalankus poreikio valdymo operatoriams ir pažeidžia proporcingumo principą, nes didinama pagalbos apimtis. Iš tikrųjų toks metodas apsunkina vartotojų galimybes neprisidėti prie pajėgumų pirkimo išlaidų, mažinant savo suvartojimą, t. y. poreikį atitinkamu laikotarpiu, atsižvelgiant į tai, kad šis vartojimas įmonėms ir namų ūkiams yra neišvengiamas. Juo labiau kad mažos įmonės ir namų ūkiai negali išvengti pajėgumų pirkimo išlaidų valdydami poreikį, nes jie Jungtinėje Karalystėje klasifikuojami pagal pobūdį, o ne pagal pusės valandos suvartojimo išlaidas.

196 Be to, pakankamai neskatindamas vartotojų sumažinti elektros energijos poreikį būtent tuo metu, kai jis yra didžiausiais, o pajėgumai mažiausi, *Tempus* nuomone, nustatytas metodas didina skirtinos pagalbos apimtį, nes Jungtinė Karalystė turi įsigyti daugiau pajėgumų, nei būtina. *Tempus* mano, jog Jungtinė Karalystė neginčytų, kad aiškesnis kainos signalas galėtų sumažinti pagalbos apimtį, nes iš pradžių ji buvo pasirinkusi metodą, pagrįstą triada, tačiau vėliau, po nacionalinių viešų konsultacijų, pakeitė nuomonę.

197 Be to, *Tempus* tvirtina, kad išlaidų susigrąžinimo metodo pakeitimo konkrečiai prašė vertikaliai integruoti tiekėjai, kuriems toks pakeitimas buvo naudingas. Likus mėnesiui iki ginčijamo sprendimo priėmimo, 2014 m. birželio 26 d. *Office of Gas and Electricity Markets* (*Ofgem*, Dujų ir elektros rinkų biuras, Jungtinė Karalystė) nusprendė oficialiai kreiptis į *Competition and Markets Authority*

(Konkurencijos ir rinkų institucija, Jungtinė Karalystė), prašydama ištirti padėtį elektros energijos ir dujų tiekimo privatiems asmenims ir mažoms įmonėms rinkoje, nes abejonių, be kita ko, kėlė stipri vertikaliai integruotų tiekėjų pozicija dėl patekimo į rinką, kurioje jau yra silpna konkurencija (pastabų dėl įstojimo į bylą paaiškinimo E3 priedo 3.16–3.18 punktai ir pastabų dėl įstojimo į bylą paaiškinimo E4 priedo 1.39 punktas).

198 Komisija nurodo, kad išlaidų susigrąžinimo metodas priklauso pajėgumų pirkimo finansinei daliai, kuri, bent jau tiesiogiai, nėra reikšminga vertinant nagrinėjamos priemonės suderinamumą. Šiuo atveju naudojamas išlaidų susigrąžinimo metodas leidžia pasiekti kompromisą tarp intereso skatinti suvartojimo mažinimą ir intereso sumažinti elektros energijos tiekėjų netikrumą dėl padengtinos išlaidų dalies, o ginčijamame sprendime pateikiama analizė grindžiama Jungtinės Karalystės vyriausybės pranešime atsakant į UKDRA raštą pateiktais paaiškinimais. Komisija tvirtina, kad minėtas išlaidų susigrąžinimo metodas yra palankus poreikio valdymo operatoriams ir kad bet kuriuo atveju jis prideda papildomą tarifų lygį piko laikotarpiu, o to nebūtų taikant kitus metodus, pavyzdžiui, taikant fiksuotus tarifus arba mokestį. Jungtinė Karalystė priduria, kad per nacionalines viešas konsultacijas dalyvių buvo teiraujamasi apie triada grindžiamo išlaidų susigrąžinimo metodo alternatyvas.

199 Šiuo klausimu gairėse nurodyta, kad pagalbos priemonė laikoma proporcinga tik jeigu jos dydis neviršija to, kas būtina nustatytam tikslui pasiekti (gairių 27 dalies e punktas ir 69 dalis). Be to, pagalbos priemonės pajėgumų nepakankamumo problemai spręsti turi būti tokios, kad užtikrintų, jog kaina už pajėgumus automatiškai artėja prie nulio, kai tiekiamų pajėgumų lygis yra pakankamas užtikrinti reikiamą pajėgumų lygį (gairių 231 dalis).

200 Šiuo atveju pirmiausia reikia konstatuoti, kad išlaidų susigrąžinimo metodas, skirtas finansuoti taikant nagrinėjamą priemonę pasirašytas pajėgumų sutartis, yra išmokos visiems patvirtintiems elektros energijos tiekėjams, kurių dydis apskaičiuojamas remiantis jų dalimi elektros energijos poreikio lapkričio–vasario mėn. nuo 16 iki 19 val. darbo dienomis rinkoje (ginčijamo sprendimo 69 konstatuojamoji dalis).

201 Taip pat reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime Komisija patvirtino ginčijama priemone nustatytą išlaidų susigrąžinimo metodą. Ji nusprendė, kad šis metodas skatina elektros energijos poreikio piko laikotarpiais mažinimą ir yra lengvai numatomas elektros energijos tiekėjams (ginčijamo sprendimo 129 punktas).

202 Taigi reikia patikrinti, ar Komisija galėjo patvirtinti nagrinėjamoje priemonėje įtvirtintą išlaidų susigrąžinimo metodą, nepradėjusi formalios tyrimo procedūros; arba ar šis metodas turėjo Komisijai sukelti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka.

203 Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei tvirtina Komisija, išlaidų susigrąžinimo metodas yra svarbus vertinant priemonės suderinamumą su bendrąja rinka, konkrečiai – vertinant jos proporcingumą.

204 Iš tikrųjų, pirma, pagalbos dydis priklauso nuo per aukcionus perkamų pajėgumų apimties ir galutinės kainos. Viena vertus, aukcionuose Jungtinės Karalystės perkama pajėgumų apimtis nustatoma įvertinus elektros energijos poreikį, esamus pajėgumus ir taikant patikimumo reikalavimą, leidžiantį užtikrinti reikiamą pajėgumų pakankamumą piko laikotarpiais (ginčijamo sprendimo 32 konstatuojamoji dalis). Taigi pajėgumų apimtis yra tiesiogiai susijusi su piko laikotarpiais suvartojamos elektros energijos kiekiu. Kuo poreikis minėtais laikotarpiais yra mažesnis, tuo mažiau Jungtinei Karalystei reikia pirkti pajėgumų, kad būtų užtikrintas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis. Kita vertus, per aukcionus perkamos pajėgumų apimties sumažinimas taip pat gali mažinti galutinę kainą, nes dėl tos pačios pajėgumų apimties gali konkuruoti daugiau pajėgumų tiekėjų. Iš tikrųjų, kaip savo pranešime pripažino Jungtinė Karalystė, didesnė konkurencija leidžia sumažinti galutinę kainą (pranešimo 2 punktas „Box 2 – When will it be possible to withdraw the Capacity Market?“). Pranešime, be kita

ko, pripažįstama, kad elektros vartojimo piko laikotarpiais sumažinimas galiausiai leidžia nutraukti pajėgumų pirkimą (žr. pranešimo 47 puslapyje pateiktas 8 ir 9 diagramas, kuriose nurodyta, kad „missing money“ problema laipsniškai mažės plėtojantis poreikio valdymui).

205 Antra, Jungtinė Karalystė pripažino, kad pajėgumų pirkimo išlaidų susigrąžinimo metodas turi įtakos aukcionams patiektų pajėgumų apimčiai. Jungtinė Karalystė paaiškina, jog išmokų finansuoti išlaidas dėl pajėgumų pirkimo susiejimas su elektros energijos vartojimu piko laikotarpiais aiškiai skatina atitinkamas šalis mažinti savo vartojimą piko laikotarpiais, o tai mažina pajėgumų, kuriuos reikia nupirkti siekiant reikiamo elektros energijos tiekimo saugumo, apimtį, o kartu ir vartotojų išlaidas (pajėgumų pirkimo projekto, pateikto viešoms konsultacijoms, 624 punktas).

206 Antra, iš pranešimo matyti, kad Jungtinė Karalystė pakeitė išlaidų susigrąžinimo metodą po viešų konsultacijų. Iš tikrųjų pirmiausia buvo ketinta išmokų dydį apskaičiuoti remiantis elektros energijos tiekėjų rinkos dalimis triados laikotarpiais, t. y. per tris kasmet apskaičiuojamus pusės valandos laikotarpius lapkričio–vasario mėn., kada elektros energijos suvartojimas Jungtinėje Karalystėje yra didžiausias (pranešimo 521 ir 522 punktai). Tik po viešų konsultacijų Jungtinė Karalystė pakeitė išlaidų susigrąžinimo metodą, patvirtindama aprašytąjį šio sprendimo 200 punkte, t. y. išlaidų susigrąžinimo metodą, grindžiamą elektros energijos suvartojimu žiemos laikotarpiu nuo 16 iki 19 valandos darbo dienomis.

207 Trečia, reikia konstatuoti, kad Komisija patvirtino Jungtinės Karalystės poziciją neišnagrinėjusi šio pakeitimo pasekmių pagalbos bendram dydžiui ir nagrinėjamos priemonės proporcingumui.

208 Savo 2014 m. birželio 9 d. raštu UKDRA informavo Komisiją apie nuogąstavimus dėl išlaidų susigrąžinimo metodo pakeitimo. UKDRA mano, kad toks metodas susilpnina kainos signalą, kuris turi būti siunčiamas vartotojams piko laikotarpiais, kad jie sumažintų vartojimą. Ji taip pat atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad namų ūkių vartotojai klasifikuojami pagal iš anksto nustatytas kategorijas ir kad jie negali išvengti pajėgumų pirkimo išlaidų, pakeisdami savo vartojimą nuo 16 iki 19 val.

209 Gavusi 2014 m. birželio 9 d. UKDRA raštą Komisija paprašė Jungtinės Karalystės pateikti pastabas šiais klausimais. Vis dėlto Komisija pasitenkino Jungtinės Karalystės atsakymu, kuriame ši nurodė, kad galiausiai nustatytas išlaidų susigrąžinimo metodas skatina mažinti elektros energijos vartojimą piko laikotarpiais ir yra geriau numatomas tiekėjams (ginčijamo sprendimo 129 konstatuojamoji dalis). Konkrečiai kalbant, Jungtinė Karalystė mano: kadangi triados laikotarpiai nustatomi *ex post*, jų naudojimas kaip referencinių laikotarpių apskaičiuojant išmokas sukeltų netikrumą tiekėjams dėl indėlio į sistemos finansavimą, o tai juos skatintų nustatyti vartotojams didesnes kainas. Jungtinė Karalystė taip pat nurodė, kad konkretaus ir numatomo laikotarpio kaip referencinio laikotarpio pasirinkimu apskaičiuojant išmokas taip pat siekiama skatinti kainų lygio nustatymą atsižvelgiant į vartojimo valandas, o tai turėtų būti naudinga namų ūkių vartotojams, kurie tokiu atveju galėtų reaguoti ir sumažinti savo vartojimą žiemos mėnesiais nuo 16 iki 19 val. darbo dienomis (pranešimo 522 punktas).

210 Vis dėlto, nepaisant išlaidų susigrąžinimo metodo įtakos pajėgumų apimčiai, kurią reikia įsigyti perkant pajėgumus aukcionuose, pripažinimo, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija nepatikrino, ar naujas išlaidų susigrąžinimo metodas iš tikrųjų taip pat skatina elektros energijos vartojimo piko laikotarpiais sumažinimą, konkrečiai – ar skatina poreikio valdymo plėtrą.

211 Komisija taip pat nepatikrino, ar nustatytas išlaidų susigrąžinimo metodas turi įtakos poreikio valdymo operatorių patekimui į rinką, nes jis didina patekimo į rinką ir plėtros joje kliūtis dėl stiprios vertikaliai integruotų tiekėjų pozicijos. Pagalbos priemonė taip pat gali iškraipyti konkurenciją, didindama arba išlaikydama jos gavėjo didelę įtaką rinkoje. Net jei pagalba tiesiogiai nesustiprina didelės įtakos rinkoje, tai gali būti daroma netiesiogiai – skatinant esamus konkurentus atsisakyti plėtros ar pasitraukti iš rinkos arba atgrasant naujus konkurentus nuo atėjimo į rinką (gairių 92 dalis).

212 Dėl Jungtinės Karalystės argumento, kad iš pradžių pasiūlytas metodas galėjo skatinti elektros energijos tiekėjus nustatyti galutiniams vartotojams didesnę priemoką, Komisija nepaaiškino, kokią įtaką ši rizika galėtų turėti bendrai pagalbos sumai. Be to, Komisija nenagrinėjo, ar tokia priemoka dėl šio sprendimo 204 ir 205 punkte nurodytų priežasčių galėjo būti vartotojams kompensuojama galimybe sumažinti aukcionuose pirktinų pajėgumų apimtį ar net galutinę kainą.

213 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Komisija turėjo išnagrinėti išlaidų susigrąžinimo metodo pakeitimo galimą poveikį nagrinėjamos priemonės proporcingumui ir jos suderinamumui su vidaus rinka. Todėl aplinkybė, kad Komisija per pirminį patikrinimą neturėjo išsamios informacijos apie išlaidų susigrąžinimo metodo pakeitimo poveikį, yra papildomas abejonių įrodymas.

3) Dėl dalyvavimo pajėgumų pirkime sąlygų

214 *Tempus* tvirtina, kad Komisijai turėjo kilti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka, nes ji neatitiko gairių, konkrečiai – pareigos tinkamai skatinti poreikio valdymo operatorius, nes dalyvavimo pajėgumų pirkime sąlygos, kurias turėjo atitikti poreikio valdymo operatoriai, apsunkino jų dalyvavimą.

215 Pirma, *Tempus* tvirtina, kad pereinamojo laikotarpių aukcionų ir ilgalaikių aukcionų sąveika skatina poreikio valdymo operatorius dalyvauti pereinamojo laikotarpio aukcionuose dėl palankesnių dalyvavimo sąlygų, todėl tai *de facto* lemia jų pašalinimą iš pirmųjų aukcionų T-4. Užuot skatinę poreikio valdymo operatorių dalyvavimą pajėgumų pirkime suteikiant jiems papildomą galimybę dalyvauti, pereinamojo laikotarpio aukcionai iš tikrųjų apriboja jų dalyvavimą ilgalaikiuose aukcionuose.

216 Antra, *Tempus* tvirtina, kad nagrinėjama priemonė yra nepalanki poreikio valdymo operatoriams, nes įpareigoja visus pajėgumų pirkimo dalyvius užtikrinti neterminuotas pajėgumų priemones, nors daugelis pajėgumų priemonių yra apibrėžtos trukmės. Taigi nagrinėjamoje priemonėje nepakankamai atsižvelgiama į poreikio valdymo operatorių ypatybes, atgrasant juos nuo dalyvavimo pajėgumų pirkime.

217 Trečia, *Tempus* tvirtina, kad pajėgumų pirkimo dalyviams nustatyta vienoda užstato pateikimo pareiga poreikio valdymo operatoriams gali sukelti patekimo į rinką problemą, nes sektorius dar tik kuriamas. Problemą didina reikalavimas užtikrinti neterminuotas pajėgumų priemones. Jungtinė Karalystė iš pradžių naujiems poreikio valdymo operatoriams buvo numačiusi mažesnį užstatą nei naujiems gamintojams. Taigi nagrinėjama priemonė atgraso poreikio valdymo operatorius nuo dalyvavimo pajėgumų pirkime.

218 Ketvirta, atsakydama į Komisijos atsiliepime į ieškinį išdėstytus argumentus, kad 2 MW minimali dalyvavimo ilgalaikiuose aukcionuose riba yra žema ir leidžia skatinti poreikio valdymo operatorių dalyvavimą, *Tempus* tvirtina, kad ši riba iš tikrųjų yra pakankamai aukšta, palyginti su riba, nustatyta, pavyzdžiui, dėl JAV pajėgumų pirkimo, ir didina problemą, susijusią su užstato dydžiu.

219 Komisija, palaikoma Jungtinės Karalystės, tvirtina, kad, pirma, nagrinėjama priemonė neįpareigoja poreikio valdymo operatorių rinktis pereinamojo laikotarpio ar ilgalaikių aukcionų, priešingai, ji suteikia poreikio valdymo operatoriams, kurie negalėjo dalyvauti pirmuose aukcionuose T-4 arba juose dalyvavo nesėkmingai, papildomą galimybę, taip skatinant sektoriaus plėtrą. Kadangi pereinamojo laikotarpio aukcionai nėra skirti papildomai skatinti poreikio valdymo operatoriams, kurie gali laimėti ilgalaikius aukcionus, pagrįsta iš pereinamojo laikotarpio aukcionų pašalinti poreikio valdymo operatorius, kurie sėkmingai dalyvavo ilgalaikiuose aukcionuose.

220 Antra, Komisija tvirtina, kad, atsižvelgiant į nagrinėjama priemone siekiamą tikslą, t. y. užtikrinti tiekimo saugumą nepriklausomai nuo kiekvienos didelės tinklo apkrovos realios trukmės, galimybės varžytis dėl apibrėžtos trukmės pajėgumų priemonių nebuvimas nėra poreikio valdymo operatorių diskriminacija, nes tokios galimybės numatymas sumažintų poreikio valdymo operatorių patikimumą, palyginti su kitais pajėgumų tiekėjais, padvigubintų aukcionų sudėtingumą ir įpareigotų Jungtinę Karalystę ieškoti daugiau pajėgumų. Jungtinė Karalystė priduria, kad nors galimybė varžytis dėl apibrėžtos trukmės pajėgumų priemonių gali būti naudinga poreikio valdymo sektoriui, nes tai jam labiau priimtina ir leidžia pateikti tikslesnius pasiūlymus, tai netinka ilgalaikių aukcionų atveju, nes dėl to gali būti nepasiektas norimas tikslas arba jo pasiekimas būtų kur kas brangesnis.

221 Trečia, Komisija mano, kad užstato sąlygos yra pagrįstos. Ji nurodo, kad tokiu užstatu siekiama, kad būtų patvirtintas naujų operatorių dalyvavimo rimtumas ir jie būtų skatinami pateikti pajėgumus, reikalingus pasiekti tikslą dėl tiekimo saugumo. Ji nurodo, kad šiuo klausimu per administracinę procedūrą nebuvo iškelta jokios diskriminacijos problemos. Komisija pažymi, kad dalyvavimo ilgalaikėje schemoje ir dalyvavimo pereinamojo laikotarpio schemoje užstatų dydžio skirtumas pagrįstas aplinkybe, kad pastaroji yra konkrečiai skirta skatinti naujiems poreikio valdymo operatoriams. Jungtinė Karalystė priduria, kad daugelyje atsakymų per viešas konsultacijas pritariama, kad būtų nustatytas užstatas poreikio valdymo operatoriams ir kad siūlomas jo dydis yra tinkamas.

222 Galiausiai triplike Komisija tvirtina, kad *Tempus* argumentai dėl minimalios 2 MW ribos nepriimtini, nes pirmą kartą buvo nurodyti tik dublike. Ji, be kita ko, tvirtina, kad minimali 2 MW riba yra žema.

223 Šiuo klausimu reikia priminti, kad gairių 226 dalyje nustatyta, jog pagalbos priemonės turėtų būti atviros ir jomis turėtų būti tinkamai skatinami tiek esami, tiek būsimi gamintojai ir operatoriai, naudojantys pakaitines technologijas, pavyzdžiui, poreikio valdymo ar saugojimo sprendimus.

224 Nagrinėjamu atveju pirmiausia reikia konstatuoti, kad pranešime nurodyta, jog nagrinėjama priemonė apima tam tikras priemones, skirtas skatinti poreikio valdymo plėtrai.

225 Pirma, pranešime nurodoma, kad pereinamojo laikotarpio aukcionų organizavimu aiškiai siekiama skatinti poreikio valdymo plėtrą ir suteikti poreikio valdymo operatoriams didesnes galimybes vėliau sėkmingai dalyvauti ilgalaikėje schemoje. Pereinamojo laikotarpio aukcionai ne tik savo egzistavimu, bet ir kitomis savybėmis skatina poreikio valdymo plėtrą. Pavyzdžiui, dalyvavimo pereinamojo laikotarpio aukcionuose užstatas sudaro 10 % viso užstato, reikalaujamo norint dalyvauti ilgalaikiuose aukcionuose. Be to, pereinamojo laikotarpio aukcionai leidžia varžytis dėl apibrėžtos trukmės pajėgumų priemonių užtikrinimo, o ilgalaikiuose aukcionuose iš dalyvių reikalaujama įsipareigoti užtikrinti neterminuotas pajėgumų priemones (pranešimo 222 ir 223 punktas).

226 Antra, pranešime nurodoma, kad poreikio valdymo plėtra skatinama organizuojant aukcionus T-1, nes Jungtinė Karalystė įsipareigojo per šiuos aukcionus įsigyti mažiausiai 50 % tokiems aukcionams rezervuotos pajėgumų apimties, nepaisant to, kaip keisis pajėgumų poreikis nuo to momento, kai bus organizuojami aukcionai T-4 iki aukcionų T-1 organizavimo (pranešimo 224–226 punktai).

227 Trečia, pranešime nurodoma, kad poreikio valdymo plėtra taip pat skatinama įvairiomis dalyvavimo ilgalaikiuose aukcionuose sąlygomis. Konkrečiai kalbant, tai minimalios 2 MW ribos nustatymas, patvirtinimo galimybės ir galimybės poreikio valdymo operatoriams daryti įtaką galutinei kainai (pranešimo 224 punktas).

228 Skundžiamame sprendime Komisija patvirtino Jungtinės Karalystės poziciją. Ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamojoje dalyje ji aiškiai nurodė, kad nagrinėjama priemone siekiama skatinti poreikio valdymo plėtrą ir kad ji apima priemones, konkrečiai skirtas skatinti šio sektoriaus, kuris dar tik kuriasi, plėtrai. Iš ginčijamo sprendimo matyti, jog tai susiję, be kita ko, su tuo, kad pereinamojo laikotarpio aukcionuose gali dalyvauti tik poreikio valdymo operatoriai, ir šie aukcionai organizuojami taip, kad būtų skatinama poreikio valdymo plėtra, padedant poreikio valdymo operatoriams, kurie dar

nėra pakankamai pasirengę konkuruoti ilgalaikiuose aukcionuose (ginčijamo sprendimo 51 ir 107 konstatuojamosios dalys). Tai taip pat susiję su aukcionų T-1, per kuriuos poreikio valdymo operatoriai gali „lengviau patekti į rinką“ nei per aukcionus T-4, organizavimu ir aplinkybe, kad Jungtinė Karalystė „įsipareigojo“ per tokius aukcionus įsigyti mažiausiai 50 % pajėgumų, „rezervuotų“ šiems aukcionams, išlaikydama tam tikrą lankstumą ilguoju laikotarpiu (ginčijamo sprendimo 46 konstatuojamoji dalis).

229 Taigi reikia patikrinti, ar Komisija be formalios tyrimo procedūros galėjo patvirtinti nagrinėjamą priemonę kaip tinkamai skatinančią poreikio valdymą, ar vis dėlto jai turėjo kilti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka.

i) Dėl pereinamojo laikotarpio aukcionų

230 *Tempus* iš esmės tvirtina, kad palankesnės dalyvavimo sąlygos lemia tai, kad poreikio valdymo operatoriai dažniau renkasi pereinamojo laikotarpio aukcionus. *Tempus* mano, kad dėl to poreikio valdymo operatoriai *de facto* pašalinami iš pirmųjų aukcionų T-4. Tokia situacija taip pat lemia rinkos „užrakinimą“, nes per pastaruosius aukcionus su gamintojais pasirašomos ilgalaikės pajėgumų sutartys.

231 Šiuo klausimu, pirma, reikia konstatuoti, kad nagrinėjama priemonė iš ilgalaikių aukcionų T-4 ir T-1 nepašalina poreikio valdymo operatorių, jeigu jie atitinka nustatytas dalyvavimo sąlygas.

232 Antra, priešingai, nei tvirtina *Tempus*, reikia konstatuoti, kad realiai nėra taisyklės, pagal kurią dalyvavimas pereinamojo laikotarpio aukcionuose lemia pašalinimą iš ilgalaikių aukcionų, ir atvirkščiai. Viena vertus, poreikio valdymo operatoriai, kurių pasiūlymai nebuvo atrinkti per pirmuosius aukcionus T-4, išlaiko galimybę dalyvauti pereinamojo laikotarpio aukcionuose. Kita vertus, poreikio valdymo operatoriai, kurių pasiūlymai buvo atrinkti pereinamojo laikotarpio aukcionuose, išlaiko galimybę vėliau dalyvauti paskesniuose ilgalaikiuose aukcionuose T-4 ir T-1. Nagrinėjama priemonė neįpareigoja poreikio valdymo operatorių pasirinkti, kuriuose aukcionuose – pereinamojo laikotarpio ar ilgalaikiuose – jie nori dalyvauti.

233 Poreikio valdymo operatoriai, kurie pasirašė pajėgumų sutartis po pirmųjų aukcionų T-4, neprivalo dalyvauti pereinamojo laikotarpio aukcionuose. Priešingai, nei tvirtina *Tempus*, šis apribojimas nereiškia, kad poreikio valdymo operatoriai pašalinami iš pirmųjų aukcionų T-4. Iš tikrųjų pereinamojo laikotarpio aukcionais siekiama tik padėti poreikio valdymo operatoriams, kurie dar nėra pakankamai pasirengę sėkmingai dalyvauti pirmuose ilgalaikiuose aukcionuose, plėstis, suteikiant jiems papildomą galimybę gauti mokėjimus už pajėgumus jau nuo 2015 m. ir 2016 m., kad jie būtų konkurencingesni paskesniuose ilgalaikiuose aukcionuose. Šiuo klausimu, kaip teisingai tvirtina Komisija, tai, jog poreikio valdymo sektorius dar tik kuriasi, nereiškia, kad tam tikri poreikio valdymo operatoriai negalėjo pasiekti pakankamos brandos konkurencingai dalyvauti ilgalaikiuose aukcionuose jau nuo pirmųjų aukcionų T-4.

234 Trečia, dėl rinkos „užrakinimo“ rizikos, nes pirmuose aukcionuose T-4 galėjo dalyvauti nedaug poreikio valdymo operatorių ir po šių aukcionų buvo pasirašyta labai daug ilgalaikių sutarčių su gamintojais, pažymėtina, kad šis argumentas bus išnagrinėtas kartu su argumentais dėl aukcionų T-4 ir aukcionų T-1 tarpusavio sąveikos. Iš tikrųjų *Tempus* nurodyta rinkos „užrakinimo“ rizika suponuoja, kad aukcionams T-1 rezervuotų pajėgumų apimtis stabdo poreikio valdymo plėtrą.

235 Reikia konstatuoti, kad ryšys tarp pereinamojo laikotarpio aukcionų ir ilgalaikių aukcionų nelemia poreikio valdymo operatorių pašalinimo iš ilgalaikių aukcionų.

236 Vis dėlto taip pat reikia pažymėti, kad pereinamojo laikotarpio aukcionai iš principo nepatenka į ilgalaikę schemą. Be to, priešingai, nei ginčijamo sprendimo 51 punkte nurodo Komisija, iš bylos medžiagos matyti, kad šiuose pereinamojo laikotarpio aukcionuose gali dalyvauti ne tik poreikio

valdymo operatoriai. Kaip nurodyta 2014 m. elektros energijos pajėgumų reglamento 29 straipsnyje, šiuose aukcionuose gali dalyvauti ir maži gamybos subjektai. Tokiomis aplinkybėmis reikia taip pat išnagrinėti, ar ilgalaikiai aukcionai pakankamai skatina poreikio valdymo operatorius.

ii) Dėl aukcionų T-1 ir dėl jų sąveikos su aukcionais T-4

237 *Tempus* iš esmės tvirtina, kad ilgalaikiai aukcionai nepakankamai skatina poreikio valdymo operatorius, nes, pirma, aukcionai T-4 nepritaikyti poreikio valdymo operatorių įgyvendinimo terminams, antra, aukcionuose T-1 perkama pajėgumų apimtis yra ribota.

238 Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, kad aukcionai T-1 yra labai svarbūs poreikio valdymo operatoriams.

239 Iš tikrųjų šalys neginčija, kad poreikio valdymo operatoriams aukcionai T-1 gali būti labiau pritaikyti nei aukcionai T-4 dėl šių operatorių įgyvendinimo terminų. Pagal ginčijamą sprendimą per aukcionus T-1 poreikio valdymo operatoriai gali „lengviau patekti į rinką“ (ginčijamo sprendimo 46 konstatuojamoji dalis). Be to, ieškinyje *Tempus* nurodo, kad poreikio valdymo operatoriams gali būti sunku dalyvauti aukcionuose T-4, nes juose reikalaujama nedelsiant pateikti pasiūlymus ir investuoti, o pajėgumai bus teikiami tik po ketverių metų ir tik po tų ketverių metų bus gaunami mokėjimai (ieškinio 75 punktas).

240 Per aukcionus T-1 perkamų pajėgumų apimtis apskaičiuojama remiantis poreikio valdymo, kuris galėtų dalyvauti šiuose aukcionuose, rentabilumo vertinimu (ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamoji dalis).

241 Pirma, reikia konstatuoti, kad per aukcionus T-1 perkama pajėgumų apimtis yra nedidelė, palyginti su per aukcionus T-4 perkama pajėgumų apimtimi. Be to, aukcionai T-1 skirti ne tik poreikio valdymo operatoriams, todėl dalis per aukcionus T-1 perkamų pajėgumų gali būti nupirkta ne iš poreikio valdymo operatorių.

242 Antra, priešingai, nei ginčijamo sprendimo 46 konstatuojamojoje dalyje nurodo Komisija, iš bylos medžiagos matyti, kad Jungtinė Karalystė neįsipareigojo organizuoti aukcionų T-1, jei organizuojami aukcionai T-4, ar kad ji per juos įsigys mažiausiai 50 % iš pradžių aukcionams T-1 numatytos pajėgumų apimties. Nors 2014 m. elektros energijos pajėgumų reglamento 7 straipsnio 4 dalies b punkte, 10 ir 26 straipsniuose nurodyta, kad ministras gali nuspręsti neorganizuoti aukcionų T-1, vis dėlto šiame akte nėra jokio įsipareigojimo per tokius aukcionus nupirkti mažiausiai 50 % iš pradžių minėtiems aukcionams numatytos pajėgumų apimties. Per posėdį atsakydami į Bendrojo Teismo klausimus Komisijos ir Jungtinės Karalystės atstovai taip pat negalėjo nurodyti teisinės nuostatos, patvirtinančios tokį įsipareigojimą, ir paminėjo tik Jungtinės Karalystės politinius pareiškimus.

243 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad nors aukcionų T-1 organizavimas gali skatinti poreikio valdymo plėtrą, vis dėlto Komisijai galėjo kilti abejonių dėl tokio skatinimo apimties nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į nedidelę aukcionams T-1 rezervuotų pajėgumų apimtį ir į tai, kad nėra aiškios teisinės nuostatos, patvirtinančios Jungtinės Karalystės įsipareigojimą nupirkti mažiausiai 50 % šiems aukcionams numatytos apimties.

iii) Dėl dalyvavimo ilgalaikiuose aukcionuose sąlygų

244 *Tempus* tvirtina, kad dalyvavimo ilgalaikiuose aukcionuose sąlygos pakankamai neskatina poreikio valdymo operatorių. *Tempus* nurodo, jog atsižvelgiant į tam tikras dalyvavimo sąlygas iš tikrųjų mažai tikėtina, kad šie operatoriai galės dalyvauti aukcionuose T-4. *Tempus*, be kita ko, remiasi tuo, kad šie operatoriai negali varžytis dėl apibrėžtos trukmės pajėgumų priemonių užtikrinimo ir užstato dydžiu.

245 Pirma, dėl pajėgumų priemonių trukmės *Tempus* tvirtina, kad nagrinėjama priemonė diskriminuoja poreikio valdymo operatorius, nes visi ilgalaikių aukcionų dalyviai vertinami vienodai ir visus juos, įskaitant šiuos operatorius, įpareigoja varžytis dėl neterminuotų pajėgumų priemonių.

246 Šiuo atžvilgiu, kaip nurodo *Tempus*, Jungtinė Karalystė nusprendė, kad norėdami dalyvauti ilgalaikėje schemoje visi operatoriai turi užtikrinti neterminuotas pajėgumų priemones. Ir atvirkščiai, kalbant apie pereinamo laikotarpio aukcionus, 2014 m. elektros energijos pajėgumų reglamento 29 straipsnio 3 dalis leidžia poreikio valdymo operatoriams nuspręsti, ar jie varžosi dėl apibrėžtos trukmės, ar dėl neterminuotų pajėgumų priemonių užtikrinimo. Be to, kaip pripažįsta Jungtinė Karalystė savo Bendrajam Teismui pateiktuose dokumentuose, apibrėžtos trukmės įsipareigojimai labiau įprasti poreikio valdymo operatoriams ir leidžia jiems tiksliai įvertinti riziką, todėl pasiūlymai ilgalaikėje schemoje gali būti tikslesni.

247 Vis dėlto Komisija teisingai tvirtina, kad pasiūlymų dėl apibrėžtos trukmės pajėgumų priemonių užtikrinimo priėmimas suteikia mažesnį tiekimo saugumą nei tas, kurį suteikia pasiūlymai dėl neterminuotų pajėgumų priemonių užtikrinimo, ir neleidžia taip lengvai pasiekti norimo tiekimo saugumo lygio. Tai, kad visi pajėgumų tiekėjai turi užtikrinti neterminuotas pajėgumų priemones, ir dėl to poreikio valdymo operatoriams kyla įsipareigojimų neįvykdymo rizika, kai pajėgumų priemonių poreikis tęsiasi ilgai, negali sukelti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo, jei pagal šią priemonę atsižvelgiama į kiekvienai technologijai reikalingą finansavimą, kad visi pajėgumų tiekėjai galėtų veiksmingai dalyvauti pajėgumų pirkime. Vis dėlto, kaip nurodyta šio sprendimo 182–192 punktuose, nepanašu, kad Komisija stengėsi patikrinti, ar pagal nagrinėjamą priemonę atsižvelgiama į poreikio valdymo operatorių finansavimo poreikius.

248 Antra, dėl dalyvavimo užstato *Tempus* tvirtina, jog tai, kad visi pajėgumų pirkimo dalyviai turi pateikti vienodo dydžio dalyvavimo užstatus, poreikio valdymo operatoriams gali sukelti patekimo į rinką problemą, nes poreikio valdymo sektorius dar tik kuriamas.

249 Šiuo klausimu, pirma, reikia pažymėti, kad Jungtinė Karalystė pripažino, jog dalyvavimo užstatas gali būti patekimo į rinką kliūtis naujiems poreikio valdymo operatoriams. Iš tikrųjų iš bylos medžiagos matyti, kad Jungtinė Karalystė iš pradžių dalyvavimo užstatą nepatvirtintiems poreikio valdymo CMU ketino sumažinti, kad šis užstatas nebūtų patekimo į rinką kliūtis naujiems poreikio valdymo operatoriams (pajėgumų pirkimo projekto, pateikto viešoms konsultacijoms, 565 punktas). Be to, per viešas konsultacijas tam tikri poreikio valdymo operatoriai taip pat nurodė, jog dalyvavimo užstato dydis yra patekimo į rinką kliūtis naujiems poreikio valdymo operatoriams. Dalyvavimo užstato dydis gali būti patekimo į rinką kliūtis naujiems poreikio valdymo operatoriams dar ir dėl to, kad visi pajėgumų pirkimo dalyviai turi įsipareigoti užtikrinti neterminuotas pajėgumų priemones, nors poreikio valdymo operatoriams yra sunkiau nei gamintojams užtikrinti pajėgumų priemones, kai pajėgumų poreikis tęsiasi ilgai. Kadangi poreikio valdymo operatoriai galimai rizikuoja būti vertinami kaip negalintys vykdyti įsipareigojimų, jiems gali būti sunkiau sumokėti dalyvavimo užstatą.

250 Antra, reikia konstatuoti, kad per viešas konsultacijas gavusi gamintojų pastabas Jungtinė Karalystė nusprendė nagrinėjamoje priemonėje nepatvirtintų poreikio valdymo CMU dalyvavimo užstato dydį suvienodinti su naujų dar neveikiančių gamybos CMU dalyvavimo užstatu. Taigi, kalbant apie poreikio valdymo operatorių finansavimo reikalavimus, nagrinėjama priemonė šiems operatoriams yra ne tokia palanki, nei iš pradžių numatyta schema.

251 Vis dėlto, kaip savo atsiliepime į ieškinį nurodo Komisija, nors Jungtinė Karalystė iš pradžių numatė, kad dalyvavimo užstatas negražinimas, jei įsipareigojimai dėl pajėgumų nevykdomi, reikia konstatuoti, jog pagal nagrinėjamą priemonę užstatas prarandamas tik proporcingai poreikio valdymo operatorių nesuteiktai pajėgumų apimčiai, jeigu jie suteikia bent 90 % pajėgumų apimties, kurią įsipareigojo suteikti. Taigi nagrinėjama priemonė apima priemonę, specialiai skirtą kompensuoti poreikio valdymo operatoriams pranašumo dėl sumažinto dalyvavimo užstato praradimui, kai buvo suvienodinti nepatvirtintų poreikio valdymo CMU ir naujų gamybos CMU dalyvavimo užstatai.

252 Taigi, atsižvelgiant į dalyvavimo užstato tikslą, vien nepatvirtintų poreikio valdymo CMU ir naujų gamybos CMU dalyvavimo užstatų suvienodinimo nepakanka sukelti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo, jei pagal šią priemonę atsižvelgiama į kiekvienai technologijai reikalingą finansavimą, kad visi pajėgumų tiekėjai galėtų veiksmingai dalyvauti pajėgumų pirkime. Kaip buvo nurodyta šio sprendimo 182–192 punktuose, nepanašu, kad Komisija stengėsi patikrinti, ar pagal nagrinėjamą priemonę atsižvelgiama į poreikio valdymo operatorių finansavimą.

253 Trečia, atsakydama į Komisijos atsiliepime į ieškinį nurodytus argumentus *Tempus* tvirtina, kad minimalios 2 MW dalyvavimo ribos nustatymas yra kliūtis poreikio valdymo operatoriams dalyvauti pajėgumų pirkime.

254 Taip pat, riekia konstatuoti, kad, kaip per posėdį nurodė pati *Tempus*, jos argumentas dėl ribos siejasi su ieškinyje išdėstytais argumentais dėl poreikio valdymo operatorius diskriminuojančio ar nepalankaus vertinimo perkant pajėgumus. Be to, šis argumentas buvo nurodytas atsakant į Komisijos atsiliepime į ieškinį išdėstytus argumentus, kad ši riba yra žema ir palanki poreikio valdymui. Taigi šiuo atveju aptariamas argumentas ne tik glaudžiai susijęs su ieškiniu, bet ir yra įprastos per teismo procesą išplėtotos diskusijos dalis (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 31 punktą). Priešingai, nei tvirtina Komisija, šis argumentas turi būti vertinamas kaip ieškinyje išdėstytos argumentų grupės išplėtimas.

255 Taip pat reikia pažymėti, kad pranešime minimali 2 MW dalyvavimo riba pristatoma kaip žema, palyginti su *National Grid* kitose priemonėse nustatyta riba, ir kaip viena iš priemonių, skatinančių poreikio valdymo operatorių dalyvavimą pajėgumų pirkime (pranešimo 224 punktas).

256 Vis dėlto, pirma, reikia pažymėti, kad dalyvavimo PJM pajėgumų pirkime riba yra tik 100 kW, t. y. 20 kartu žemesnė, nei nagrinėjamoje priemonėje nustatyta riba. Minėtas PJM pajėgumų pirkimas buvo aiškiai Jungtinės Karalystės pranešime pasirinktas, pavyzdžiui, grindžiant tvirtinimą, kad nagrinėjama priemonė skatina poreikio valdymo sektoriaus plėtrą (pranešimo 221 punktas).

257 Antra, nors iš tiesų poreikio valdymo operatoriai turi galimybę prisijungti prie kelių tinklų, kad pasiektų minimalią 2 MW ribą, reikia pažymėti, kad jie privalo sumokėti dalyvavimo užstatą už visus 2 MW, jei minimali šios apimties dalis yra nepatvirtinto poreikio valdymo operatoriaus pajėgumas. Dėl šio sprendimo 249–252 punktuose išdėstytų priežasčių dalyvavimo užstato dydis gali būti patekimo į rinką kliūtis naujiems poreikio valdymo operatoriams.

258 Taigi Komisijai turėjo kilti abejonių dėl tvirtinimo, kad minimalios 2 MW dalyvavimo ribos nustatymas yra poreikio valdymo plėtrą skatinanti priemonė.

iv) Išvada

259 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad aukcionų T-4 ir T-1 tarpusavio sąveika ir tam tikros poreikio valdymo operatorių dalyvavimo pajėgumų pirkime sąlygos turėjo Komisijai kelti abejonių dėl galimybės nagrinėjama priemone pasiekti Jungtinės Karalystės nurodytus tikslus skatinant poreikio valdymo plėtrą ir dėl jos atitikties gairių reikalavimams, susijusiems su pakankamu poreikio valdymo operatorių skatinimu, taigi ir dėl jos suderinamumo su vidaus rinka.

f) Dėl papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą poreikio valdymo operatoriams nebuvimo

260 *Tempus* tvirtina, kad nagrinėjama priemonė kelia abejonių dėl suderinamumo su vidaus rinka, nes ja poreikio valdymo operatoriams neatlyginama už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą. Iš tikrųjų *Tempus* mano, kad poreikio valdymo operatorių pateikti pajėgumai sumažina ne

tik bendrą reikiamų ir pajėgumų pirkime cirkuliuojančių pajėgumų apimtį, bet ir 7–8 % sumažina pajėgumų praradimus perduodant ir paskirstant elektros energiją. Ji tvirtina, kad toks taupymas turėtų būti atlygintas poreikio valdymo operatoriams, taip skatinant tinklo efektyvumą.

261 Komisija, palaikoma Jungtinės Karalystės, tvirtina, kad klausimas dėl papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą nebuvimo buvo svarstytas pranešime ir nagrinėtas ginčijamame sprendime. Komisija patvirtino Jungtinės Karalystės vyriausybės paaiškinimą, kad pajėgumų pirkimo vienintelis tikslas – užtikrinti tinklui pakankamų pajėgumų tiekimą, o ne atlyginti už visą naudą, kurią gali teikti kiekvienos rūšies technologija.

262 Iš esmės *Tempus* tvirtina, kad nagrinėjama priemonė kelia abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka, nes pagal ją nėra atlyginama už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą poreikio valdymo operatoriams.

263 Ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad pagal nagrinėjamą priemonę atlyginama tik už tam tikrą pateiktų pajėgumų apimtį, tačiau neatlyginama už kitas paslaugas, pavyzdžiui, elektros energijos tiekimą (ginčijamo sprendimo 132 konstatuojamoji dalis). Ji taip pat nusprendė, kad atsižvelgiant į nagrinėjama priemone siekiamą tikslą, t. y. užtikrinti pajėgumų pakankamumą, kad būtų pasiektas norimas tiekimo saugumas, papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą nebuvimas yra pagrįstas (ginčijamo sprendimo 140 konstatuojamoji dalis).

264 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nagrinėjama priemone sukuriamas pajėgumų pirkimas, kuriuo siekiama išspręsti Jungtinės Karalystės pajėgumų nepakankamumo problemą.

265 Gairėse aiškiai nurodyta, kad tokios pagalbos priemonės, kaip nagrinėjama šioje byloje, tinkamumas siejamas su sąlyga, kad „teikiant pagalbą turėtų būti atlyginama tik už elektros energijos gamintojo turimą pajėgumą, t. y. už įsipareigojimą užtikrinti elektros energijos tiekimą, ir gauti už tai atitinkamą kompensaciją, pvz., nustatant atlygį už kiekvieną turimo pajėgumo MW“, ir kad „pagalba neturėtų apimti atlygio už parduotą elektros energiją, t. y. atlygio už kiekvieną parduotą MW[h]“.

266 Atsižvelgiant į tai, reikia konstatuoti, kad papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą nebuvimas nekelia abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 3 ir 4 dalis, dėl kurių Komisija būtų turėjusi pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą formalią tyrimo procedūrą. Todėl *Tempus* argumentai šiuo klausimu turi būti atmesti.

g) Išvada

267 Iš pirmojo pagrindo analizės matyti, kad yra objektyvių ir vienas kitą patvirtinančių įrodymų, susijusių, pirma, su etapo iki pranešimo trukme ir aplinkybėmis ir, antra, ginčijamo sprendimo neišsamiu ir nepakankamu turiniu, nes Komisija per pirminį patikrinimą neatliko tinkamo tyrimo dėl tam tikrų pajėgumo pirkimo aspektų, kurie rodo, kad minėta institucija priėmė sprendimą, nepaisydama buvusių abejonių. Nesant reikalo nagrinėti kitų *Tempus* argumentų, reikia konstatuoti, kad priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumo su vidaus rinka vertinimas kelia abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnį, dėl kurių Komisija turėjo pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą formalią tyrimo procedūrą.

268 Taigi reikia panaikinti ginčijamą sprendimą.

2. Dėl antrojo pagrindo, susijusio su nepakankamu motyvavimu

269 Atsižvelgiant į tai, kad ginčijamas sprendimas panaikinamas išnagrinėjus pirmąjį pagrindą, antrojo pagrindo nagrinėti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

270 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti savo ir *Tempus Energy Ltd* ir *Tempus Energy Technology Ltd* patirtas bylinėjimosi išlaidas pagal jų reikalavimus.

271 Remiantis Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalimi, į bylą įstojusios valstybės narės pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl reikia nuspręsti, kad Jungtinė Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2014 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą C(2014) 5083 *final* nepateikti prieštaravimų dėl pagalbos schemos, susijusios su pajėgumų pirkimu Jungtinėje Karalystėje, nes minėta schema yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą (valstybės pagalba 2014/N-2).**

2. **Europos Komisija padengia savo ir *Tempus Energy Ltd* bei *Tempus Energy Technology Ltd* patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Jungtinė Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Frimodt Nielsen Kreuschitz Forrester

Półtorak Perillo

Paskelbtas 2018 m lapkričio 15 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

I. Ginčo aplinkybės 2

A. Ieškovės ir ginčo dalykas 2

B. Ginčijama priemonė 2

C. Dėl reikšmingų gairių nuostatų 4

D. Dėl ginčijamo sprendimo 5

II. Procesas ir šalių reikalavimai 8

III. Dėl teisės 9

A. Dėl priimtinumo 9

B. Dėl esmės 10

1. Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo SESV 108 straipsnio 2 dalies pažeidimu, nediskriminavimo, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų pažeidimu, taip pat klaidingu faktinių aplinkybių vertinimu 10

a) Pirminės pastabos 10

b) Dėl abejonių sąvokos ir Komisijos sprendimo pradėti ar nepradėti formalią tyrimo procedūrą 10

c) Dėl valstybės narės ir Komisijos diskusijų ir ginčijamo sprendimo priėmimo aplinkybių .. 13

d) Dėl Komisijos per pirminį patikrinimą remiantis turimais įrodymais atlikto poreikio valdymo vaidmens perkant pajėgumus vertinimo 19

1) Gamybos ir poreikio valdymo lygiavertiškumas ir interesai 19

2) Poreikio valdymo teigiamas vaidmuo 21

3) Turima informacija apie poreikio valdymo potencialą 21

e) Dėl poreikio valdymo tariamo diskriminavimo ar nepalankaus vertinimo organizuojant pajėgumų pirkimą 26

1) Dėl pajėgumų sutarčių trukmės 27

2) Dėl išlaidų susigrąžinimo metodo 32

3) Dėl dalyvavimo pajėgumų pirkime sąlygų 35

i) Dėl pereinamojo laikotarpio aukcionų 37

ii) Dėl aukcionų T-1 ir dėl jų sąveikos su aukcionais T-4 38

iii) Dėl dalyvavimo ilgalaikiuose aukcionuose sąlygų 38

iv) Išvada 40

f) Dėl papildomo atlyginimo už elektros energijos perdavimo ir paskirstymo praradimų sumažinimą poreikio valdymo operatoriams nebuvimo 40

g) Išvada 41

2. Dėl antrojo pagrindo, susijusio su nepakankamu motyvavimu 41

Dėl bylinėjimosi išlaidų 42